

A Meta-Study on Corporate Sustainability Reporting in Iranian Accounting and Auditing Research¹

Ehsan Ghadrđan², Farzin Rezaei³

Received: 2023/10/03

Accepted: 2024/06/21

Research Paper

Abstract

Purpose: The purpose is to review articles in the field of sustainability reporting. In order to be able to evaluate the most important topics that are currently being considered as well as the research needs related to this field.

Research Method: The research is of a descriptive type, which examined 68 articles in the field of sustainability reporting after examining 32 journals in the field of accounting, finance and auditing approved in the system of the Ministry of Science and Research between 2013 and 2022.

Results: About 97% of articles have been completed in the last six years. Writers without academic rank, assistant professors and assistant professors, have participated the most in producing articles. The participation of men is more than women. Most of the articles were the result of the work of three or four people. In terms of organizational affiliation, authors affiliated with Islamic Azad University have the largest share. Researchers from Qazvin Islamic Azad University and Imam Khomeini International University have been the most prolific authors. In the production of articles, the academic faculty members of branches Islamic Azad, Alzahra, Payame Noor and Tehran Universities have contributed the most.

Conclusion: All the researches carried out in Iran, which investigated the dimensions of sustainability reporting, were studied in the last years of the study period.

Contribution: According to the sixth chapter of corporate governance guidelines, (Notification 13/12/2022 of the Securities and Exchange Organization) regarding forcing companies to provide sustainability reporting, we can witness the dynamism and prosperity of future research in this field. And in fact, the findings of the current research specify the researched directions and the remaining gaps in the research.

Keywords: Sustainability Reporting, Environmental Dimension, Economic Dimension, Social Dimension, Management Dimension.

JEL Classification: M41.

1. doi: 10.22051/jaasci.2024.45148.1804

2. Ph. D. Student, Department of Accounting, Faculty of Management and Accounting, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran. (Corresponding Author). (e.gh.tvu@gmail.com).

3. Associate Professor, Department of Accounting, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran. (farzin.rezaei@qiau.ac.ir).

فرامطالعه‌ای بر گزارشگری پایداری شرکت در پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی ایران^۴

احسان قدردان^۵، فرزین رضایی^۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۰۱

مقاله پژوهشی

چکیده

هدف: بررسی مقالات در حیطه گزارشگری پایداری است. تا بتوان مهمترین موضوعاتی که در حال حاضر مورد توجه بوده و همچنین نیازهای پژوهشی مربوط به این حوزه را مورد ارزیابی قرار داد.

روش پژوهش: پژوهش از نوع توصیفی است که به بررسی ۶۸ مقاله در حیطه گزارشگری پایداری پس از بررسی ۳۲ مجله در حوزه حسابداری، مالی و حسابرسی مورد تایید در سامانه وزارت علوم و تحقیقات در بازه ۱۳۹۲ الی ۱۴۰۱، پرداخته است.

یافته‌ها: حدود ۹۷٪ از مقالات در شش سال انتهایی به انجام رسیده است. نویسندگان بدون مرتبه علمی، دانشیار و استادیار، بیشترین مشارکت را در تولید مقالات داشته‌اند. مشارکت مردان بیشتر از زنان است. بیشتر مقالات حاصل کار سه نفری و چهار نفری بوده است. از نظر وابستگی سازمانی نویسندگان وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی بیشترین سهم را دارا می‌باشند. محققانی از دانشگاه آزاد اسلامی قزوین و دانشگاه بین‌المللی امام خمینی پر تولیدترین نویسندگان بوده‌اند. در تولید مقالات، اعضای هیئت علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی، الزهراء، پیام نور و تهران بیشترین مشارکت را به خود اختصاص داده‌اند.

نتیجه‌گیری: تمامی پژوهش‌های انجام گرفته در ایران که به بررسی ابعاد گزارشگری پایداری پرداخته، در سال‌های انتهایی دوره مورد بررسی بوده است.

دانش افزایی: با توجه به فصل شش دستورالعمل حاکمیت شرکتی، (ابلاغی ۱۴۰۱/۰۹/۲۲ سازمان بورس و اوراق بهادار) مبنی بر اجبار شرکت‌ها به ارائه گزارشگری پایداری، می‌توان شاهد پویایی و رونق تحقیقات آتی در این زمینه بود. و در واقع یافته‌های پژوهش حاضر، جهات تحقیق شده و شکاف باقیمانده در تحقیقات را مشخص می‌نماید.

واژه‌های کلیدی: گزارشگری پایداری، بعد زیست‌محیطی، بعد اقتصادی، بعد اجتماعی، بعد راهبری.

طبقه‌بندی موضوعی: M41

doi: 10.22051/jaasci.2024.45148.1804

۵. دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران. (نویسنده مسئول)، (e.gh.tvu@gmail.com).

۶. دانشیار، گروه حسابداری، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران. (farzin.rezaei@qiau.ac.ir).

jaasci.alzahra.ac.ir

مقدمه

یکی از موضوعاتی که در سال‌های اخیر توجه بسیاری از محققان داخلی و خارجی را به سوی خود جلب کرده، پایداری شرکتی است. پایداری شرکتی رویکردی متفاوت در کسب و کار است که بر اساس این رویکرد سازمان برای تمامی ذینفعان خود ارزش بلندمدت می‌آفریند. در این رویکرد تنها استراتژی‌های سبز و دوستدار محیط‌زیست مد نظر نیستند، بلکه همه ابعاد عملکردی کسب و کار یعنی ابعاد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به همراه ابعاد محیط‌زیستی مورد توجه قرار می‌گیرند. این مفهوم قرابت زیادی با مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکتی دارد و در واقع مفهومی فراگیرتر از آن است؛ پایداری شرکتی رویکردی است که همه مفاهیم مسئولیت اجتماعی شرکتی، شهروند شرکتی، و حتی حاکمیت شرکتی را در خود جای داده است. به اعتقاد مینگوئل (۲۰۱۷: ۴۰) گزارش پایداری گزارشی است که ارزش‌ها و چارچوب حاکمیت شرکتی را توصیف می‌کند و رابطه بین استراتژی شرکت و تعهد آن به توسعه پایدار را نشان می‌دهد.

بر اساس یک نظرسنجی بین‌المللی که توسط موسسه حسابرسی KPMG (۲۰۱۵) انجام شد، بیش از ۹۵ درصد از ۲۵۰ شرکت بزرگ جهانی به‌طور داوطلبانه گزارش‌های پایداری را منتشر می‌کنند (کتابتی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱). همچنین این موسسه در پژوهشی که بین ۳۷۸ مدیر ارشد شرکت‌های بزرگ جهان انجام داد، نشان داد ۶۲ درصد این شرکت‌ها دارای راهبرد پایداری شرکتی اند. چنین افزایشی در گزارش‌دهی پایداری را می‌توان به عنوان فشار عمومی برای از بین بردن عدم تقارن اطلاعات و افزایش مسئولیت‌پذیری شرکت‌ها تفسیر کرد.

تحلیل محتوای مقاله‌های منتشرشده در نشریات، یکی از موضوع‌هایی است که همه‌ساله بر اساس آن در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، تحقیقات بی‌شماری صورت می‌گیرد. تحلیل محتوا، متشکل از مجموعه‌ای از روندهای گردآوری و سازمان‌دهی اطلاعات به شکلی استاندارد شده است که تحلیلگر را قادر می‌سازد دربارهٔ ویژگی‌ها و مفاهیم نوشته شده و سایر موارد ثبت شده در نشریه، استنباط‌هایی داشته‌باشد. تحلیل محتوا، ابزاری قدرتمند برای بررسی روندها، الگوی اسناد، الگوی نوشتاری و غیره است. ارزش و اهداف محققان را می‌توان بر اساس داده‌های موجود در نشریه‌ها و موضوع‌هایی که آن‌ها برای مقاله خود انتخاب می‌کنند، استنباط کرد (ماجی و همکاران،

۲۰۱۶: ۲). از اینرو در این پژوهش سعی شده است، ابعاد مختلفی نظیر؛ مجلات پیشگام در انتشار مقالات، توزیع فراوانی مقالات منتشرشده، سهم هریک از سطوح و مرتبه‌های مختلف علمی، میزان مشارکت علمی محققان، جنسیت محققان، سهم هریک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، نویسندگان پرتولید در حوزه گزارشگری پایداری در ایران شناسایی، بررسی و تحلیل گردد، تا بر این اساس بتوان در مورد مهمترین موضوعاتی که در حال حاضر مورد توجه بوده و همچنین نیازهای پژوهشی مربوط به این حوزه را مورد ارزیابی قرار داد. با توجه به مطالب بیان شده و اهمیت موضوع پایداری شرکت‌ها و روند رو به رشد تحقیقات انجام شده در طی سال‌های اخیر در سطح بین‌المللی و داخلی، مقالات معتبر چاپ شده حوزه پایداری شرکتی با بررسی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و راهبری در مجلات مورد تایید وزارت علوم و تحقیقات حوزه حسابداری، حسابرسی و مالی در بازه زمانی ده ساله (۱۳۹۲-۱۴۰۱) بر اساس پرسش‌هایی که در ادامه مطرح گردیده مورد بررسی و تجزیه و تحلیل محتوایی قرار گرفت.

پیشینه نظری پژوهش

مفهوم گزارشگری پایداری

اصطلاح پایداری، از مفهوم وسیع‌تری با نام توسعه پایدار گرفته شده است. طبق تعریف کمیسیون جهانی محیط‌زیست و توسعه، توسعه پایدار توسعه‌ای است که نیازهای نسل فعلی را برآورده می‌کند؛ بدون آنکه توانایی و حق نسل آینده را در تأمین نیازهایش از محیط زیست و منابع طبیعی به مخاطره اندازد (ضیا و همکاران، ۱۴۰۰: ۲۲۶). از این تعریف چنین برمی‌آید که امروزه رسالت سازمان‌ها و شرکت‌ها چیزی فراتر از کسب سود و افزایش ثروت سهامداران است. امروزه شرکت‌ها نه تنها باید رضایت سهامداران خود را جلب کنند، بلکه باید به سایر ذینفعان از جمله گروه‌های اجتماعی، نهادهای حامی محیط زیست و نهادهای ذی‌ربط توجه خاص داشته باشند (معصومی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۹۶). گزارشگری پایداری، گزارشی فراگیر و مبتنی بر ارزش‌های کثرت‌گرایانه‌ای است که علاوه به افشای اطلاعات مربوط به کارکردهای اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی، حیطه‌های عملکردی و نظام راهبری شرکتی را نیز در اختیار ذینفعان قرار می‌دهد (عبدی و همکاران ۱۳۹۸).

در واقع می‌توان نتیجه گرفت که برای بهبود اعتبار، کاهش ریسک اطلاعات و کسب مشروعیت، تعداد فزاینده‌ای از شرکت‌ها شروع به گزارش پایداری خود کرده‌اند (مارون، ۲۰۲۰: ۲۰۳). از طرفی، با گسترش روزافزون نیازهای اطلاعاتی درباره عملیات واحدهای تجاری ارائه صورت‌های مالی به روش سنتی پاسخگوی همه نیازهای استفاده‌کنندگان نیست (ودیعی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱). گزارشگری مالی سنتی نه تنها اطلاعات کاملی را برای پاسخگویی فعالیت‌های تجاری در اختیار نمی‌گذارد، حتی از ارائه اطلاعات کافی و مناسب عملکرد اقتصادی و ارزش تجاری شرکت نیز ناتوان است (ستایش و مهتری، ۱۳۹۷: ۸۶). به همین دلیل سیاست‌های گزارشگری پایداری به عنوان بخش مهمی از استراتژی‌های شرکت‌ها در نظر گرفته شده و در این مسیر شرکت‌های بزرگ معمولاً ارائه گزارش‌های پایداری را به عنوان یک استراتژی شرکتی در نظر می‌گیرند (عامری، ۱۳۹۸: ۱۹۰).

سیر تکاملی گزارشگری پایداری

در طول ۲۰ سال گذشته، ۷۵ درصد از ۱۰۰ شرکت‌های برتر در آمریکا، اروپا و آسیا و اقیانوسیه گزارش‌های پایداری را منتشر کردند (گونوان و همکاران، ۲۰۲۲). با گسترش انتشار گزارش پایداری، استانداردهای گزارشگری پایداری توسط نهادهایی چون ابتکار گزارشگری جهانی و هیئت استانداردهای حسابداری پایداری آمریکا ارائه شد و روند ارائه گزارش‌های پایداری رو به فزونی گذاشت (محمودخانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۸۸). در سال ۲۰۱۶ سازمان ابتکار گزارشگری جهانی، نخستین استانداردهای جهانی گزارشگری پایدار را تدوین نمود. استاندارد مزبور شامل ۳۶ ماده بود که ۳ ماده از آن عمومی؛ ۶ ماده اقتصادی؛ ۸ ماده زیست‌محیطی و ۱۹ ماده اجتماعی بود. با وجود اینکه این استانداردها شامل تمامی عناوین ذکر شده برای گزارش‌های با محوریت پایداری است و استانداردهایی چند جانبه برای گزارشگری غیرمالی را ارائه می‌کند؛ اما تمرکز آن بر موضوع‌های اجتماعی و زیست‌محیطی است و تنها تعداد محدود و در عوض کلی از شاخص‌های اقتصادی را پوشش می‌دهد و مقررات تفصیلی‌تر برای گزارشگری موضوع‌های اقتصادی را به چارچوب‌های مقرراتی موجود برای گزارشگری مالی از قبیل اصول پذیرفته شده حسابداری آمریکا و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ارجاع می‌دهد (عبدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۲۸). در سال ۲۰۱۵، سازمان ملل متحد دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار را تصویب کرد و ۱۷ هدف توسعه پایدار (SDGs)

را تعریف کرد. در حال حاضر، SDG با چالش‌های اساسی مانند رشد اقتصادی پایدار، نابرابری اجتماعی، آلودگی و تغییرات آب‌وهوایی مواجه است.

گزارشگری پایداری در ایران

با توجه به این که ایران در زمره کشورهای در حال توسعه و اقتصادی نوظهور می‌باشد و شرکت‌ها به مرور زمان بر اندازه خود می‌افزایند، دایره ذی‌نفعان شرکت‌ها وسیع‌تر شده و توجهات بیشتری را به خود جلب خواهند کرد. همچنین در گذر محیط اقتصادی ایران از دولتی به خصوصی، صرفاً مخبره اطلاعات کلیشه‌ای مندرج در صورت‌های مالی و سایر گزارش‌ها به طور کامل نیازهای اطلاعاتی ذی‌نفعان شرکت را در حرکت به سمت توسعه پایدار و رفاه اجتماعی بر طرف نمی‌کند و اجزای گزارشگری فعلی اهداف صورت‌های مالی شامل سودمندی برای تصمیم‌گیری و وظیفه مباشرت مدیریت را به طور اثر بخش برآورده نمی‌سازد (محمدی و خوزین، ۱۳۹۶: ۳۶۹). در نتیجه توجه به گزارشگری پایداری در سال‌های آتی می‌تواند در ایران به صورت متفاوتی صورت گیرد و سازمان و نهادهای قانون‌گذار و همچنین جامعه تقاضای متفاوتی را نسبت به امروز از شرکت‌ها خواهند داشت (معبودی و همکاران، ۱۴۰۱: ۲۲۱). با گسترش مباحث مربوط به پایداری و توجه روز افزون محققان و جامعه دانشگاهی به این حوزه، پژوهشگران تحقیقات مختلفی در حوزه پایداری و گزارشگری پایداری در ایران انجام داده که خلاصه آن در جدول (۱) ارائه گردیده است. با این حال، در کشور ایران با وجود منابع طبیعی سرشار و محیط زیست متنوع و تأکید بر ارائه گزارش‌های اثرات مرتبط با محیط زیست و اجتماع، علی‌رغم تأکید بر افشای اطلاعات مالی و غیرمالی و مؤثر بودن این اطلاعات در تصمیم‌گیری ذینفعان، نتایج پژوهش‌های حساس یگانه و برزگر (۱۳۹۴: ۹۱)، فخاری و همکاران (۱۳۹۶: ۱۵۳) و حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۷: ۱۸۱) نشان می‌دهد که شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نسبت به افشای مناسب اطلاعات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی غفلت نموده‌اند و درک مناسبی از ابعاد آن نداشته و برای اجرا و افشای آن اقدامی انجام نداده‌اند. وضعیت فعلی میزان افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بیان‌کننده شکاف قابل توجه بین انتظارات جامعه از شرکت‌ها و عملکرد آن‌هاست. در همین راستا، به منظور حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، پیشگیری از وقوع

تخلفات و نیز ساماندهی و توسعه بازار شفاف و منصفانه اوراق بهادار، در فصل شش دستورالعمل حاکمیت شرکتی، (ابلاغی ۱۴۰۱/۰۹/۲۲ سازمان بورس و اوراق بهادار) شرکت‌های پذیرفته شده در سازمان بورس و اوراق بهادار، مکلف به ارائه گزارش پایداری شده‌اند. شرکت‌ها باید رویکرد توسعه پایدار و با ایجاد سازوکار مناسب اقدام به سنجش و ارزیابی توان ایجاد ارزش در کوتاه مدت و بلند مدت، اطلاعات لازم را در زمینه‌های مالی، اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی در پایگاه اینترنتی خود ارائه نمایند در بخش گزارش تفسیری و گزارش فعالیت هیئت مدیره، شرکت‌ها تحت سرفصل جداگانه و تحت عنوان گزارش پایداری باید مخارج صورت گرفته در این زمینه را افشا و در مجمع عمومی عادی به سهامداران گزارش نمایند.

جدول ۱. خلاصه پژوهش‌های انجام شده در حوزه گزارشگری پایداری در بازه مورد مطالعه

مقاله‌ای که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانجی یا مکنون مورد بررسی قرار گرفته است
معصومی و همکاران (۱۳۹۷: ۱۹۵): "شناسایی متغیرهای موثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" نتیجه: متغیرهای اندازه شرکت، تقدینگی، سهامداران نهادی و دوگانگی وظایف مدیرعامل بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها تأثیر معناداری دارند؛ ولی سه متغیر عمر شرکت، دارایی نامشهود و استقلال هیئت‌مدیره بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها تأثیر معناداری ندارند.
امین و همکاران (۱۳۹۷: ۷۵): "مطالعه رابطه بین شرکت‌های دولتی، ابعاد عملکرد پایداری شرکتی و ارزش شرکت". نتیجه: شرکت‌های دولتی با ابعاد زیست محیطی، حاکمیتی، اخلاقی، اقتصادی و عملکرد کلی پایداری شرکتی رابطه مثبت و معناداری دارد. رابطه معناداری بین تمرکز مالکیت دولتی و بعد اجتماعی عملکرد پایداری یافت نشد. عملکرد پایداری شرکتی به طور مثبت و معناداری بر ارزش بازار شرکت‌ها اثر گذار است. اما شرکت‌های دولتی اثر معناداری بر رابطه بین عملکرد پایداری شرکتی و ارزش بازار ندارد.
خوزین و همکاران (۱۳۹۷: ۱): "بررسی اثر ساختار مالکیت بر توسعه سطح گزارشگری پایداری". نتیجه: درصد سهام بزرگترین سهامدار و درصد سهام دولتی اثری بر سطح گزارشگری پایداری ندارد. با افزایش درصد سهام شاور آزاد از سطح گزارشگری پایداری در شرکت‌ها کاسته می‌شود.
موسوی و حاجیه (۱۳۹۷: ۱۵۳): "ادراک حسابرسان داخلی از نقش آنان در مشاوره و اطمینان‌بخشی درباره محیط زیست، امور اجتماعی و راهبری". نتیجه: مشارکت مشورتی و اطمینان‌بخشی حسابرسان داخلی در فعالیت‌های راهبری، اجتماعی و زیست محیطی، کمتر از حد متوسط است، ولی توجه به اهمیت آن در حال افزایش است؛ سطح جاری صلاحیت‌ها و میزان شایستگی‌های آنان به منظور مشارکت در فعالیت‌های مشاوره و اطمینان‌دهی درباره مسائل راهبری، اجتماعی و زیست محیطی مناسب و کافی است؛ و بر این باورند که دستورالعملی درباره مسائل راهبری، اجتماعی و زیست محیطی، وجود ندارد.
یلویی خمسلویی و همکاران (۱۳۹۷: ۷): "تأثیر میزان شاخص‌های پایداری افشاء شده بر کیفیت سود". نتیجه: میزان شاخص‌های پایداری افشاء شده به صورت جامع تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت سود دارد؛ ولی از سه بعد پایداری موجود، شاخص‌های مرتبط با ابعاد اجتماعی و اقتصادی، دارای تأثیر منفی و معناداری بر کیفیت سود هستند، درحالی که بعد زیست محیطی دارای تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت سود است.
رضایی پنه نوبی و صفری گرابلی (۱۳۹۸: ۱۶۹): "عضویت در گروه‌های تجاری و گزارشگری پایداری شرکت". نتیجه: عضویت در گروه‌های تجاری موجب بهبود سطح گزارشگری پایداری شرکت‌ها می‌گردد. در شرکت‌های بزرگ‌تر، رابطه بین عضویت در گروه‌های تجاری و سطح گزارشگری پایداری قوی‌تر است.
ملکیان و همکاران (۱۳۹۷: ۷۷): "بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت مدیره شرکت بر میزان گزارشگری زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی".

مقاله‌ای که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانجی یا مکنون مورد بررسی قرار گرفته است
<p>نتیجه: نسبت اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره، نسبت مالکیت هیئت‌مدیره و نسبت زنان هیئت‌مدیره و نسبت ثبات اعضای هیئت‌مدیره بر میزان گزارشگری پایداری تأثیر مثبت و معنادار و دوگانگی وظیفه مدیرعامل و نسبت تحصیلات هیئت‌مدیره بر میزان گزارشگری پایداری تأثیر منفی و معنادار دارند. بین اندازه هیئت‌مدیره و تعداد جلسات هیئت‌مدیره با میزان گزارشگری پایداری، رابطه‌ای مشاهده نشد.</p>
<p>حیدری و همکاران (۱۳۹۸: ۲۴) "نظریه رفتار برنامه ریزی شده و مدل ارائه گزارشگری پایداری توسط مدیران".</p> <p>نتیجه: قصد مدیران برای گزارشگری پایداری از هنجار ذهنی و کنترل رفتاری درک شده تأثیر می‌پذیرد، اما نگرش نسبت به رفتار گزارشگری پایداری توسط مدیران تأثیری بر قصد مدیران برای گزارشگری ندارد. قصد و نیت مدیران برای گزارشگری، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری درک شده مدیران نیز خود به ترتیب از باورهای رفتاری، هنجاری و کنترلی مدیران در مورد گزارشگری پایداری تأثیر می‌پذیرد. از بین متغیرهای خارجی تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، سطح آموزش و جنسیت بر هیچیک از باورهای مدیران اثر گذار نیست، اما سطح اعتقادات دینی مدیران بر باور هنجاری و کنترلی در مورد گزارشگری پایداری و همچنین استقلال هیئت‌مدیره بر باور هنجاری مدیران در مورد گزارشگری پایداری اثر گذار است.</p>
<p>جعفری جم و همکاران (۱۳۹۸: ۲۱۵) "عملکرد مالی و ارزش شرکت‌ها: نقش افشای اطلاعات پایداری".</p> <p>نتیجه: از میان ابعاد افشای اطلاعات پایداری، چهار بعد محصولات و خدمات، منابع انسانی، مشتریان و اجتماعی روابط معنادار و مستقیمی با معیارهای عملکرد مالی و ارزش شرکت‌ها دارند.</p>
<p>حسینی معصوم و همکاران (۱۳۹۸: ۱۴۱) "عملکرد مدیران در مواجهه با آستانه‌های سود: شواهدی از نقش گزارشگری پایداری".</p> <p>نتیجه: بین شاخص پایداری با مدیریت سود با انگیزه دستیابی به آستانه‌های سود اجتناب از کاهش سود و اجتناب از سود غیرمتنظره منفی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد.</p>
<p>فیضی و همکاران (۱۳۹۸: ۱۹۰) "تأثیر افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و عملکرد پایداری بر بهبود کیفیت حسابداری".</p> <p>نتیجه: افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و ابعاد آن موجب تقویت عملکرد پایداری و بهبود کیفیت حسابداری شرکت می‌گردد.</p>
<p>عامری (۱۳۹۸: ۹) "بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت‌مدیره بر افشای گزارش پایداری شرکت‌ها".</p> <p>نتیجه: اندازه، استقلال و درصد مالکیت هیئت‌مدیره بر سطح افشای گزارش پایداری شرکت‌ها تأثیر معناداری دارند. دانش مالی هیئت‌مدیره بر سطح افشای گزارش پایداری تأثیر معناداری ندارد و سه متغیر کنترلی اندازه شرکت، سودآوری و اهرم مالی بر سطح افشای گزارش پایداری شرکت‌ها تأثیر معناداری دارند.</p>
<p>هاشمی و همکاران (۱۳۹۸: ۱۲۵) "تأثیر عملکرد پایداری شرکت بر مازاد بازده سهام و سودآوری".</p> <p>نتیجه: تأثیر عملکرد پایداری و افشاء در سطح عملکرد اجتماعی-اقتصادی شرکت بر مازاد بازده سهام معنادار و معکوس است. ولی بر روی سودآوری معنادار نمی‌باشند.</p>
<p>عبدی و همکاران (۱۳۹۹: ۳۳۵) "بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابداری بر سطح گزارشگری پایداری".</p> <p>نتیجه: ویژگی‌های کمیته حسابداری (اندازه، استقلال، تخصص مالی و تنوع جنسیتی اعضای کمیته حسابداری) تأثیر مثبت و معناداری بر افزایش سطح گزارشگری پایداری شرکت‌ها دارد.</p>
<p>عسگری رشتیانی و همکاران (۱۳۹۹: ۸۹) "نقش مدیریت ریسک نرخ بهره اجتماعی در رابطه بین عملکرد پایدار و کارایی سرمایه‌گذاری".</p> <p>نتیجه: مدیریت ریسک نرخ بهره اجتماعی، رابطه بین پایداری رقابت، پایداری گزارش و پایداری مالکیت را با کارایی سرمایه‌گذاری تقویت می‌کند.</p>
<p>معصومی و همکاران (۱۳۹۹: ۲۹۵) "اثر تعدیل‌گری استقلال کمیته حسابداری بر رابطه میزان گزارشگری پایداری و نوآوری شرکت‌ها".</p> <p>نتیجه: بین میزان پایداری شرکت‌ها و نوآوری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. استقلال کمیته حسابداری بر رابطه بین میزان گزارشگری پایداری و نوآوری شرکت‌ها تأثیر مثبت و معناداری دارد.</p>
<p>ضیا و همکاران (۱۳۹۹: ۱۲۱) "تأثیر گزارشگری پایداری بر کاهش عدم تقارن اطلاعاتی".</p> <p>نتیجه: افزایش امتیاز گزارشگری پایداری منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، افزایش دقت پیش‌بینی مدیران می‌شود.</p>
<p>دلیری و همکاران (۱۳۹۹: ۱۹) "بررسی تأثیر گذار کوه‌تپینی مدیران بر مولفه‌های اجتماعی-اقتصادی گزارش عملکرد پایداری".</p> <p>نتیجه: در میان مولفه‌های اقتصادی، رابطه میان کوه‌تپینی مدیریت با هر دو پایداری رقابت و گزارشگری پایداری و در میان مولفه‌های اجتماعی، با پایداری اجتماعی و تأثیر اجتماعی و تمهد اجتماعی منفی و معنادار است. اما با منافع اجتماعی مثبت و بی‌معنی است؛ و در آخر عدم کوه‌تپینی مدیران و عملکرد پایداری که از ترکیب دو مولفه اجتماعی و اقتصادی است منفی و معنادار است.</p>

مقاله‌ای که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانجی یا مکنون مورد بررسی قرار گرفته است
دلیری و همکاران (۱۳۹۹: ۲۱) "آزمون خوش‌بینی مدیران بر مولفه‌های اجتماعی-اقتصادی و رویکرد گزارشگری عملکرد پایدار (مسئولیت اجتماعی)". نتیجه: رابطه میان خوش‌بینی مدیریت با پایداری گزارشگری مثبت و بی‌معنی و با پایداری رقابت و پایداری اجتماعی، تاثیر اجتماعی، تعهد اجتماعی و منافع اجتماعی منفی و معنادار است. رابطه میان خوش‌بینی مدیران و عملکرد پایداری که از ترکیب دو مولفه اجتماعی و اقتصادی است نیز منفی و معنادار بودند.
عسگری‌رشتیانی و همکاران (۱۳۹۹: ۵۴۹) "تاثیر مدیریت ریسک تاثیر اجتماعی بر رابطه بین عملکرد پایدار و کارایی سرمایه‌گذاری". نتیجه: مدیریت ریسک، تاثیر اجتماعی رابطه پایداری گزارشگری و رقابت را با کارایی سرمایه‌گذاری تقویت می‌کند. اما رابطه پایداری مالکیت با کارایی سرمایه‌گذاری را تقویت نمی‌کند.
بهبهانی‌ها و گل‌بیدی (۱۳۹۹: ۱۰۳) "قدرت مدیرعامل و گزارش‌دهی پایداری: تاثیر چرخه حیات و روابط بین‌الملل". نتیجه: تاثیر تعدیل‌کننده روابط بین‌الملل بر رابطه بین قدرت مدیرعامل و گزارش‌دهی پایداری تأیید نگردید، در حالی که روابط بین‌الملل به رابطه بین چرخه عمر و گزارش‌دهی پایداری شرکت آسیب می‌زند.
عبدالله‌زاده و امین (۱۳۹۹: ۲۶۹) "تاثیر نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده، تعهد اخلاقی و ادراک ریسک بر تمایل به حسابداری و گزارشگری پایداری". نتیجه: نگرش، هنجار ذهنی، کنترل رفتاری ادراک شده، تعهد اخلاقی تاثیر مثبتی بر تمایل به اجرای حسابداری و گزارشگری پایداری دارد. در حالی که تاثیر معنادار ادراک ریسک مدیران و حسابداران شرکت‌ها بر تمایل به حسابداری و گزارشگری پایداری مشاهده نشد.
امین و صالح‌نژاد (۱۳۹۹: ۲) "تاثیر عملکرد پایداری شرکتی بر ارزش افزوده اقتصادی در طی چرخه عمر شرکت". نتیجه: سطح عملکرد پایداری در طی مراحل چرخه عمر شرکت متفاوت است و عملکرد پایداری شرکت در مرحله بلوغ چرخه عمر به اوج خود می‌رسد. از سوی دیگر عملکرد پایداری شرکتی در مراحل رشد و بلوغ اثر مثبت و معناداری بر ارزش افزوده اقتصادی دارد.
فضی و همکاران (۱۴۰۰: ۳۹) "تاثیر قدرت شرکت در ارتباط افشای دولطبه اطلاعات غیرمالی و عملکرد پایداری". نتیجه: قدرت شرکت موجب تقویت رابطه مستقیم افشای دولطبه اطلاعات غیرمالی و ایجاد آن با عملکرد پایداری شرکت می‌گردد. مدیران شرکت‌های فاقد قدرت مالی نگرش‌های بیشتری برای عدم شفایفیت و پرهیز از افشای اطلاعات تکمیلی و اختیاری دارند. قدرت شرکت به عنوان یک متغیر تعدیلگر موجب تقویت عملکرد پایدار شرکت می‌گردد.
قادر و همکاران (۱۴۰۰: ۷۷) "توسعه مفهوم سازه‌های حسابداری پایداری و سلامت مالی شرکت‌ها در بازار سرمایه ایران". نتیجه: شرکت‌ها برای اینکه دچار درمادگی مالی نشوند و سلامت مالی داشته باشند، باید دارای ویژگی‌های حسابداری پایداری باشند؛ بنابراین، اگر سرمایه‌گذاران و ذینفعان نتوانند به این اطلاعات پایدار متکی شوند، احتمال سلامت مالی شرکت کاهش خواهد یافت.
برگنید و همکاران (۱۴۰۰: ۱۰۵) "ارائه الگوی ترکیبی سه بعدی (مالی، اقتصادی، پایداری) در پیش‌بینی درمادگی مالی شرکت‌ها". نتیجه: ارائه الگوی ترکیبی سه‌بعدی (مالی، اقتصادی، پایداری)، دویعد (مالی و اقتصادی) و تک‌بعدی (مالی) در پیش‌بینی درمادگی مالی شرکت‌ها و مقایسه قدرت پیش‌بینی‌کنندگی الگوها، که نتایج نشان داد الگوی ترکیبی سه‌بعدی (مالی، اقتصادی، پایداری) قدرت پیش‌بینی بالایی برای درمادگی دارد.
پورخانی ذاکله بری و جهان‌شاد (۱۴۰۰: ۱۷۷) "ارائه الگو برای افشا پایداری شرکتی و ارزیابی عوامل مرتبط با تئوری مشروعیت‌برگزارشگری آن". نتیجه: از مورد بررسی ۱۶۱ مؤلفه، ۸۰ مؤلفه برای الگوی پایداری شرکتی بسیار ضروری است. همچنین حساسیت شرکت در صنعت بر شاخص کل پایداری شرکتی، افشاء از جنبه اقتصادی، محیطی و اجتماعی تاثیر مستقیم دارد، اما بر افشاء پایداری از جنبه عمومی تاثیر ندارد. مکان شرکت بر افشاء پایداری از جنبه اجتماعی تاثیر مستقیم دارد اما بر شاخص کل پایداری، افشاء از جنبه عمومی، اقتصادی و محیطی تاثیر ندارد. نهایتاً عمر شرکت بر شاخص کل و تمامی جنبه‌های پایداری شرکتی تاثیر مستقیم دارد.
معبودی و همکاران (۱۴۰۰: ۷) "تاثیر افشای اجزای گزارشگری پایداری بر ارتباط بکارگیری سطوح مختلف تکلیف‌های حسابداری مدیریت با ارزش آفرینی". نتیجه: بکارگیری سطوح تکلیف‌های حسابداری مدیریت به طور مستقیم و همچنین غیر مستقیم از مجرای متغیر میانجی افشای اجزای گزارشگری پایداری بر ارزش آفرینی تاثیر مثبت و معنادار دارد، به طوری که تاثیر غیر مستقیم آن قوی‌تر از تاثیر مستقیم است. علاوه بر آن افشای اجزای گزارشگری پایداری بر ارزش آفرینی تاثیر مثبت و معنادار دارد.
ضیا و همکاران (۱۴۰۰: ۲۲۵) "ارائه الگوی ارتباط میان عوامل موثر بر سطح افشا اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی شرکت‌ها و عدم تقارن اطلاعاتی بر مبنای تئوری‌های اثباتی حسابداری با رویکرد تاثیر صنعت". نتیجه: سطح افشاء اطلاعات زیست‌محیطی و اجتماعی، تحت تاثیر صنعت دارای تفاوت معنادار بوده است؛ اطلاعات اقتصادی در تمام صنایع تقریباً در سطح برابری، افشاء می‌شود. همچنین نتایج نشان داد که افشاء اطلاعات در حوزه‌های مذکور منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی گردید.

مقاله‌ای که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانجی یا مکنون مورد بررسی قرار گرفته است
عادی و همکاران (۱۴۰۰: ۱۳۵) "الگوی پایداری شرکت مبتنی بر مدل کارایی مالی توسط مدل P-VAR". نتیجه: تأثیر متقابل میان متغیرهای قابلیت سودآوری، کارایی، مدیریت بدی و مدیریت دارایی اندک است. همچنین در بلندمدت این تأثیرات یا کمتر شده یا به میزان کافی افزایش نمی‌یابد.
بابایی و همکاران (۱۴۰۰: ۱) "رابطه بین عملکرد پایداری شرکی و ارزش شرکت - با تأکید بر نقش امتیاز افشا و اندازه شرکت". نتیجه: بین ابعاد مالی (بعد اقتصادی) و غیرمالی عملکرد پایداری شرکی (ابعاد اجتماعی، حاکمیتی، زیست‌محیطی و اخلاقی) و ارزش شرکت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و شرکت‌هایی که عملکرد پایداری بالاتری دارند، تأثیر عملکرد پایداری بر ارزش شرکت در آن‌ها بیشتر است.
تحریری و افسای (۱۴۰۰: ۶۹) "تأثیر افشای زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر تلاش حسابرس و کیفیت حسابرسی". نتیجه: سطح افشای زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی با تلاش حسابرس رابطه منفی دارد. همچنین رابطه منفی بین سطح افشای زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی با کیفیت حسابرسی یافت شد، که این رابطه رابطه تحت تأثیر تلاش حسابرس قرار می‌گیرد.
رسفیحانی و دهقان (۱۴۰۰: ۱۸۸) "تأثیر حاکمیت شرکی بر عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی پایداری شرکت (مورد مطالعه: بانک‌های خصوصی کشور)". نتیجه: حاکمیت شرکی با توجه به نقش میانجی پایداری شرکت بر عملکرد مالی تأثیر گذار است. نقش میانجی کارایی زیست‌محیطی و سیستم مدیریت سلامتی و ایمنی در رابطه میان حاکمیت شرکی و عملکرد مالی تأیید شد. اما توسعه جامعه و مدیریت محیط زیست، تعهد و ظرفیت توسعه اجتماعی این رابطه را میانجی نمی‌کند.
خلیفه‌سلطانی و علیشاهی (۱۴۰۱: ۵) "رابطه بین افشای پایداری شرکت و ریسک". نتیجه: بین ریسک سیستماتیک و افشای پایداری رابطه معناداری برقرار است. در حالی که بین ریسک کل و افشای پایداری و همچنین بین ریسک غیر سیستماتیک و افشای پایداری رابطه معناداری وجود ندارد.
معمودی و همکاران (۱۴۰۱: ۲۱۹) "تأثیر گزارشگری پایداری بر ارتباط بین کیفیت حسابرسی و سایر سازوکارهای حاکمیت شرکی با تکنیک‌های حسابداری مدیریت". نتیجه: کیفیت حسابرسی و سایر سازوکارهای راهبری شرکی به طور مستقیم و غیر مستقیم از طریق متغیر میانجی گزارشگری پایداری بر به کارگیری تکنیک‌های حسابداری مدیریت تأثیر مثبت و معنادار دارد. سازوکار راهبری شرکی از طریق کاهش عدم تقارن اطلاعاتی موجب افزایش کمیّت و کیفیت گزارشگری پایداری و به کارگیری تکنیک‌های حسابداری مدیریت جهت تهیه اطلاعات دقیق و مربوط برای تصمیم‌گیری در خصوص کاهش و حذف اثرات زیان بار پیامدهای اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری فعالیت‌های شرکت‌ها می‌گردد.
پورغلامی دافچاهی و همکاران (۱۴۰۱: ۱۴۳) "تأثیر افشای اختیاری اطلاعات غیرمالی تاریخی و آینده‌نگر بر عملکرد پایداری". نتیجه: بین افشای اختیاری اطلاعات غیرمالی، اطلاعات غیرمالی تاریخی و آینده‌نگر با عملکرد پایداری رابطه مثبت و معنی داری وجود دارند. انگیزه شرکت‌ها برای افشای اختیاری اطلاعات به ویژه در مورد اقتصاد ایران بسیار مهم است، زیرا شرکت‌ها باید از نظر اقتصادی رشد کنند و از این رو نیاز آن‌ها به سرمایه زیاد است. همچنین سطح افشای شرکت‌ها در طول دوره مطالعه همچنان در حال افزایش است.
کریمی و همکاران (۱۴۰۱: ۱۵۹) "توسعه مفهوم حسابداری پایداری بر اساس دانش ضمنی مدیران در ایران". نتیجه: دانش ضمنی مدیران در مورد مسائل مالی و مالیاتی بر ساختارهای پایداری تأثیر گذاشته و حسابداری پایداری شرکی را تقویت می‌کند.
عادی و همکاران (۱۴۰۱: ۴۱۱) "الگوی پایداری شرکت مبتنی بر کارایی مالی: تکنیک توکیبی DEMATEL-FANP". نتیجه: از میان متغیرها، مدیریت دارایی و کارایی و از میان شاخص‌های تائو، چرخه عملیاتی، چرخه حساب‌های دریافتی و نسبت سود عملیاتی، بالاترین اهمیت را در ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی از دیدگاه پایداری شرکت، دارا می‌باشند.
بنایی قدیم و همکاران (۱۴۰۱: ۶۷) "تأثیر سرمایه فکری بر گزارشگری عملکرد پایداری تجاری و استراتژی کسب و کار". نتیجه: ضریب ارزش افزوده فکری و عناصر آن دارای تأثیر مثبتی بر گزارشگری عملکرد پایداری شرکت‌ها دارند و نیز ضریب سرمایه فکری و کارایی سرمایه ساختاری و فیزیکی تأثیر مثبتی بر استراتژی آینده‌نگرانه دارند؛ ولی کارایی سرمایه انسانی تأثیری بر استراتژی کسب و کار ندارد.
نمازی و خرم‌دل ماسوله (۱۴۰۱: ۳) "تأثیر نوآوری سبز و نقش میانجی حسابداری مدیریت زیست‌محیطی بر عملکرد مالی، زیست‌محیطی و اقتصادی".

مقالاتی که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانجی یا مکنون مورد بررسی قرار گرفته است
<p>نتیجه: نوآوری محصول سبز چه مستقیم و چه از طریق متغیر میانجی حسابداری مدیریت زیست‌محیطی بر عملکرد مالی، زیست‌محیطی و اقتصادی شرکت تأثیر معناداری دارد. نوآوری محصول سبز بر عملکرد زیست‌محیطی در صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، فلزی و غذایی و همچنین بر عملکرد اقتصادی آنها در صنعت فلزی تأثیر گذار است. افزون بر این، نوآوری فرآیند سبز نیز هم به صورت مستقیم و هم غیرمستقیم از طریق متغیر میانجی حسابداری مدیریت زیست‌محیطی بر عملکرد مالی و اقتصادی شرکت تأثیر معناداری دارد اما تأثیر نوآوری فرآیند سبز بر عملکرد زیست‌محیطی شرکت تنها از طریق متغیر میانجی حسابداری مدیریت زیست‌محیطی صورت می‌پذیرد. نوآوری فرآیند سبز بر عملکرد مالی در صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، فلزی و شیمیایی و بر عملکرد اقتصادی آنها در صنعت نفت و گاز و پتروشیمی تأثیر گذار است. در صنعت سلولزی نه نوآوری محصول سبز و نه نوآوری فرآیند سبز بر هیچ‌یک از عملکردهای شرکت تأثیری ندارد.</p>
مقالاتی که گزارشگری پایداری به صورت کیفی یا ترکیبی مورد بررسی قرار گرفته است.
<p>سجادی و نیایی قدیم (۱۳۹۳: ۶۹) "سیستم‌ها و شاخص‌های مدیریت عملکرد پایدار".</p> <p>نتیجه: مدیریت پایداری نیازمند تعریف اهداف پایداری است که از طریق استراتژی‌ها و شاخص‌های عملکرد پایدار، باید دانامبررسی و ارزیابی شوند.</p> <p>حساس یگانه و برزگر (۱۳۹۴: ۹۱) "مدلی برای افشای مسئولیت اجتماعی و پایداری شرکت‌ها و وضعیت موجود آن".</p> <p>نتیجه: بیشترین افشای شاخص‌ها در بعد اقتصادی و کمترین در بعد محیطی وجود دارد. اولویت افشای به ترتیب بعد اقتصادی، اجتماعی و محیطی است و میانگین سطح افشای در هر سه بعد، پانصدگانه، ۲۴٪ است.</p>
<p>شجاعی و همکاران (۱۳۹۶: ۴۷) "تغییر در حسابداری مدیریت و توسعه پایداری نیک چارچوب مفهومی با رویکرد نهادگرایی".</p> <p>نتیجه: اگرچه در سطح افرادی، فرآیند تغییر عمدتاً نیازمند تفسیر و یکپارچه‌سازی رویه‌های جدید است، در سطح سازمانی این امر نیازمند رمزگشایی، اعمال و تولید مجدد چنین رویه‌هایی با توجه به زمینه نهادگرایی در درون هر سازمان است. برای اطمینان از نهادینه شدن چنین رویه‌هایی در سطح زمینه، فرآیندی از توری سازی و تجزیه کردن بایستی دنبال شود. فزاری و همکاران (۱۳۹۶: ۱۵۳) "تبیین و رتبه‌بندی مولفه‌ها و شاخص‌های گزارشگری زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی به روش تحلیل سلسله مراتبی".</p> <p>نتیجه: ابعاد افشای اجتماعی، زیست‌محیطی و راهبری شرکتی به ترتیب دارای بیشترین امتیاز گزارشگری زیست‌محیطی و اجتماعی و راهبری شرکتی (ESG) می‌باشند. میانگین امتیاز افشای "ESG" در ایران حدود ۲۹ درصد است. افشای اطلاعات راهبری در گزارش‌های شرکت‌ها روند صعودی داشته، در حالی که افشای اطلاعات محیطی و اجتماعی و در نهایت افشای "ESG" روند متغیری داشته است.</p>
<p>حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۷: ۱۸۱) "مدل عملکرد پایدار کسب و کار در ایران".</p> <p>نتیجه: در ایران بین عملکرد پایدار مالی و غیر مالی ارتباط متقابل وجود دارد. همچنین، اجباری شدن رویکرد عملکرد پایدار کسب و کار در ایران و سالانه بودن دوره تاوآب آن مورد قبول بیشتر خبرگان است.</p>
<p>عبدی و همکاران (۱۳۹۸: ۲۳) "طراحی الگوی منسجم گزارشگری پایداری شرکت‌ها".</p> <p>نتیجه: برای دستیابی به گزارشگری پایداری باید راهبردهایی مانند مشخص کردن نهاد مسئول پایداری، تدوین اصول و استانداردهای پایداری، ایجاد کمیته پایداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت‌ها، آشنایی و آموزش مقوله پایداری، استقرار نظام کنترل داخلی و گزارشگری اثربخش و استفاده از فناوری‌های نوین اتخاذ شود.</p> <p>چناری بوکت و بنی‌مهنا (۱۳۹۸: ۱۰۳) "پایداری شرکتی: راهبردی تئوریک و یکپارچه با رویکرد دستوری و عمل‌گرا".</p> <p>نتیجه: بر کردن خلا موجود با ارائه پیشنهاد چارچوبی شامل چهار راهبرد یکپارچه مانند تلفیق تئوری پایداری، خلق ارزش سهام پایدار، بهبود مستمر عملکرد و گزارشگری و اطمینان‌بخشی عملکرد پایدار.</p>
<p>همتی و همکاران (۱۳۹۸: ۱۰۵) "ارزش افزوده اجتماعی؛ مدلی جدید برای توسعه حسابداری پایداری".</p> <p>نتیجه: پدیده ارزش افزوده اجتماعی می‌تواند گزارش مناسبی برای ارزیابی عملکرد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی یک واحد تجاری باشد.</p>
<p>کاشانی‌پور و همکاران (۱۳۹۹: ۶۹) "آینده پژوهشی گزارشگری پایداری با به کارگیری رویکرد سناریونویسی".</p> <p>نتیجه: در سناریوی سد آهنگین نهادهای قانون‌گذار و سازمان‌های مردم‌نهاد به فشار خود بر شرکت‌ها در راستای انتشار گزارش‌های پایداری از طریق وضع جریمه‌های سنگین ادامه خواهند داد. در سناریوی فردوس وضعیت نسبتاً مناسبی برای گزارشگری پایداری از طریق تسهیل قوانین و انتشار راهنمای گزارشگری از سوی نهادهای قانون‌گذار برای امر گزارشگری پایداری شرکت‌ها متصور می‌شود. در سناریوی خواب خرگوشی پیش‌بینی می‌شود که اگر الزامات قانونی و بحران‌های آب و هوایی کاهش یابد، گزارشگری پایداری با روند نزولی مواجه خواهد شد. در سناریوی بازار شام نیز باید سازمان‌های مردم‌نهاد وارد عمل شده و به شرکت‌ها در راستای رعایت و ارائه گزارشگری پایداری فشار بیاورند.</p>

مقاله‌ای که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانجی یا مکنون مورد بررسی قرار گرفته است
<p>اخترشناس و همکاران (۱۳۹۹: ۱۷۵) "تدوین مدل عوامل مؤثر بر پایداری شرکی در ایران".</p> <p>نتیجه: ۴ بعد شامل، ویژگی‌های شرکت، عوامل مدیریتی، عوامل بازار و عوامل کلان، ۹ مؤلفه شامل، ویژگی‌های ساختاری، ویژگی‌های عملکردی، سطح فردی، سطح سازمانی، بازار سرمایه، عوامل تجاری، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی و عوامل سیاسی و ۶۰ شاخص بر پایداری شرکی مؤثر هستند. عوامل نوبنی همچون فرهنگ جامعه، سیاست حاکم بر کشور، پایداری به اخلاق، الزامات قانونی، شهرت اجتماعی شرکت، سرمایه فکری و رقابت بازار محصول به عنوان مؤثر بر پایداری شرکی شناسایی شده‌اند.</p>
<p>عبدی و همکاران (۱۳۹۹: ۷۱) "گزارشگری پایداری: رتبه بندی محرک‌ها و شاخص‌ها".</p> <p>نتیجه: محرک‌های الزامات محیطی، ویژگی‌های حاکمیت شرکی و ویژگی‌های ساختاری شرکت از نظر افراد خبره دارای بالاترین اهمیت بوده و همچنین رتبه بندی شاخص‌ها نیز نشان داد که شاخص‌های الزامات قانونی، استقلال اعضای هیئت‌مدیره و سودآوری دارای بالاترین رتبه می‌باشد.</p>
<p>امیریگی لنگرودی و همکاران (۱۳۹۹: ۲۳۹) "ارزیابی الگوی حسابداری مدیریت برای توسعه پایدار".</p> <p>نتیجه: الگوی حسابداری مدیریت پایدار از قدرت پیش‌بینی در سطح بسیار بالایی برخوردار است. با توسعه نظام اطلاعاتی حسابداری مدیریت مرسوم به نظامی مبتنی بر رویکرد توسعه پایدار، پیامدهای اقتصادی از خلق ارزش مالی برای سهامداران جای خود را به «خلق ارزش‌های پایدار» برای تمام ذینفعان می‌دهد.</p>
<p>امیریگی لنگرودی و همکاران (۱۳۹۹: ۱) "الگوی یکپارچه حسابداری مدیریت توسعه پایدار".</p> <p>نتیجه: بررسی اکتشافی عوامل انگیزشی و الزامات حسابداری مدیریت توسعه پایدار و یکپارچگی پیامدهای حسابداری مدیریت پایدار با تصمیمات استراتژیک شرکت و همچنین ارزیابی پیامدهای آن و هدف غایی آن، تدوین مدل یکپارچه حسابداری مدیریت توسعه پایدار است.</p>
<p>اخترشناس و همکاران (۱۳۹۹: ۱۸۵) "طراحی الگوی عوامل غیرمالی مؤثر بر پایداری شرکی: براساس روش تحلیل تم".</p> <p>نتیجه: ۴ بعد؛ ویژگی‌های ساختاری شرکت، عوامل مدیریتی، عوامل تجاری و عوامل کلان، ۶ مؤلفه؛ ویژگی‌های ساختاری شرکت، سطح فردی، سطح سازمانی، عوامل تجاری، عوامل اجتماعی و عوامل سیاسی و ۳۹ شاخص بر پایداری شرکی مؤثر هستند. همچنین، عوامل نوبنی مانند فرهنگ جامعه، تحریم، روابط سیاسی شرکت، الزامات قانونی، فرهنگ سازمانی، نگرش مذهبی مدیران، مصرف سبز، رضایت شغلی و توسعه‌پذیری محصولات به عنوان عوامل غیرمالی مؤثر بر پایداری شرکی شناسایی شد.</p>
<p>محمودخانی و همکاران (۱۴۰۰: ۱۸۷) "شناسایی مولفه‌های گزارشگری پایداری در صنعت بیمه".</p> <p>نتیجه: کلیات و خلاصه‌های مهمی از اطلاعات شرکت، سرمایه‌گذاری پایداری، بیمه پایدار، اقدامات زیست‌محیطی، مشتریان و کارکنان شرکت، فرصت‌های عادلانه و تنوع و شمول، مدیریت توانگری و ریسک، آموزش و توسعه، سلامت و رفاه، مدیریت تطبیق، تغییر اقلیم، زنجیره تامین، عوامل سلامت سازمانی و پاسخگویی، ساختار راهبری، فعالیت شهروند شرکی و فناوری اطلاعات است.</p>
<p>اخترشناس و همکاران (۱۴۰۰: ۲۱۷) "تدوین و ارزیابی مدل موانع اجراء افشا و استاندارد‌گذاری گزارشگری پایداری در ایران".</p> <p>نتیجه: نبود الزامات قانونی، منسجم، ضعف زیر ساخت‌ها در زمینه آموزش، تکنولوژی و نیروی انسانی و رشد نیاقتگی نظام پاسخگویی پاسخ‌خواهی و عدم مطالبه‌گری جامعه، از مهمترین موانع اجرای پایداری شرکی می‌باشد. اجباری نبودن گزارشگری پایداری و فقدان الگو و دشوار بودن اندازه‌گیری پایداری شرکی، از مهمترین موانع افشای پایداری شرکی می‌باشند. همچنین، کیفی بودن پایداری شرکی و دشوار بودن تدوین استاندارد برای آن، مهمترین مانع تدوین استاندارد برای پایداری شرکی می‌باشد.</p>
<p>اسماعیل زاده و همکاران (۱۴۰۰: ۲۹) "مدل اندازه‌گیری کیفیت گزارش‌دهی پایداری و عوامل تعیین‌کننده: فرآیند تحلیل کاربردی شبکه مبتنی بر تکنیک DEMATEL فازی".</p> <p>نتیجه: آزمون FAHP نشان داد که از بین شش شاخص، دستورالعمل‌های گزارشگری GRI برای چک‌لیست پایداری بالاترین رتبه را دارد. بر اساس F DANP، گزارش کنترل‌های داخلی، عملکرد نوآوری پایدار و کیفیت سود به ترتیب رتبه اول تا سوم را در میان ۲۵ معیار مؤثر بر کیفیت گزارش‌دهی پایداری دارند.</p>
<p>مشایخی و همکاران (۱۴۰۰: ۱۱۵) "گزارشگری پایداری در شرکت پتروشیمی مروارید".</p> <p>نتیجه: رویکرد پتروشیمی مروارید در خصوص اقدامات مرتبط با پایداری و مسئولیت‌های اجتماعی در درجه اول و گزارشگری آن در درجه بعدی است. از آنجا که شرکت هنوز به لحاظ گزارشگری پایداری و مسئولیت‌های اجتماعی در ابتدای راه است، باید اهتمام بیشتری در این زمینه نموده و منابع بیشتری صرف نماید.</p>
<p>رحمانی و محمودخانی (۱۴۰۰: ۱۲۹) "ضرورت تهیه و اطمینان‌بخشی گزارش‌های پایداری-دیدگاه حساب‌رسان و خبرگان صنعت بیمه".</p> <p>نتیجه: دیدگاه‌ها و رویکردهای متفاوتی در خصوص الزامی و اختیاری کردن گزارش‌های پایداری، دوره‌ی زمانی گزارشگری پایداری، واحد تهیه کننده گزارش‌های پایداری و نهاد اطمینان‌بخشی به گزارش‌های پایداری وجود دارد.</p>
<p>عباسی‌استمال و همکاران (۱۴۰۰: ۲۹) "تحلیل شکاف فازی عوامل افشاء اطلاعات مربوط به حسابداری توسعه پایدار با رویکرد آمیخته در ایران".</p>

مقالاتی که گزارشگری پایداری به صورت متغیر مستقل، وابسته، میانه‌جی یا مکتون مورد بررسی قرار گرفته است
نتیجه: ۶۰ شاخص در قالب ۴ بعد زیست‌محیطی، اجتماعی، اقتصادی و راهبری، شناسایی گردید. در تمامی موارد بین انتظارات با وضعیت مطلوب، فاصله معاداری وجود دارد. نتیجه ارزیابی اهمیت و عملکرد نیز نشان داد، شاخص‌ها در محدوده "حیطه ضعف" قرار دارند و از اهمیت بالا و عملکرد پایین برخوردارند.
عباسی استمال و زینالی (۱۴۰۰: ۲۱) "طراحی مدل ساختاری - تفسیری عوامل افشای اطلاعات مرتبط با حسابداری توسعه پایدار". نتیجه: افشای اطلاعات مربوط به عوامل حسابداری توسعه پایدار، مدیران و سیاست‌گذاران می‌تواند با تدوین سیاست‌ها و استانداردهای مناسب در حسابداری توسعه پایدار، اطلاعات شفاف‌تری را در اختیار ذینفعان قرار دهند که منجر به رفاه اجتماعی و حفاظت از محیط‌زیست می‌شود.
عباسی استمال و همکاران (۱۴۰۰: ۸۵۱) "توضیح اولویت بندی عوامل افشای اطلاعات مرتبط با حسابداری توسعه پایدار با رویکرد فازی". نتیجه: از طریق تحلیل محتوا، ۶۱ شاخص بر اساس چهار بعد محیطی، اجتماعی، اقتصادی و حاکمیتی استخراج گردید. مشخص شد بعد زیست‌محیطی در رتبه اول، بعد اجتماعی در رتبه دوم و بعد اقتصادی و راهبری در رتبه‌های سوم و چهارم قرار گرفتند. همچنین، بر اساس وزن نهایی محاسبه شده، رویکرد استراتژیک به اثرات زیست‌محیطی در وهله اول، مدیریت و بهره‌وری در مصرف در رتبه دوم، توسعه اجتماعی و انسایت در رتبه سوم و مدیریت پسماند در رتبه چهارم قرار گرفت.
محمودخانی و همکاران (۱۴۰۱: ۱) "وضعیت افشای ابعاد زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری در صنعت بیمه ایران". نتیجه: افشای مولفه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و پایداری در سطح شرکت‌ها متفاوت است. در گزارش فعالیت هیئت‌مدیره بیشترین افشا به ترتیب مربوط به راهبری، اجتماعی و زیست‌محیطی بوده است.
صادقی و بنی‌طالی دهکردی (۱۴۰۱: ۱) "ارایه الگوی حسابداری پایداری از منظر تئوری‌های اثباتی و هنجاری". نتیجه: در الگوی پیشنهادی حسابداری پایداری، تمرکز بر محور پاسخگویی منطبق با نیاز کاربران به گونه‌ای است که گزارش‌ها بتوانند جواب محیطی و تأثیرات اجتماعی پیرامون شاخص‌ها و کارایی اقتصادی، اجتماعی و محیطی را شناسایی و افشاء کنند.
احمدزاده و همکاران (۱۴۰۱: ۱۶۱) "ارائه چارچوب گزارشگری پایداری مبتنی بر ایجاد توازن بین انتظارات ذینفعان و ظرفیت‌های شرکت". نتیجه: از مجموع ۱۶۹ مولفه مورد بررسی (طبقه بندی شده در ۱۱ گروه)، ۸۵ مولفه (بابت افشاء پایداری) مورد انتظار ذینفعان بوده است و در تمامی گروه‌ها غیر از طبقه نمایه سازمان، بین وضعیت موجود و مورد انتظار ذینفعان تفاوت معاداری وجود داشته، نهایتاً پس از ایجاد توازن بین مولفه‌ها الگوی شامل ۶۰ مولفه در قالب گزارش پایداری شرکی متوازن ارائه گردید.
خاکی و همکاران (۱۴۰۱: ۳۳) "توسعه‌ی کارکرد گزارشگری پایداری بر مبنای آئومی فشارهای اجتماعی". نتیجه: آئومی هنجاری ذینفعان تأثیرگذارترین عامل برای توسعه‌ی کارکردهای پایداری گزارشگری شرکت‌ها محسوب می‌شود. آئومی هنجاری ذینفعان کاراترین عامل موثر بر کارکردهای گزارشگری پایداری محسوب می‌شود و محرکی برای اجتماعی‌گرایی پایداری به عنوان تأثیرگذارترین کارکرد گزارشگری پایداری در سطح شرکت‌های بازار سرمایه می‌باشد.
قهرمانی و همکاران (۱۴۰۱: ۱۸۰) "آثار متقابل پارامترهای اجتماعی و عوامل زیست‌محیطی در سودآوری و ارزش آفرینی اقتصادی - نقش واسطه‌ای نسبت‌های مالی و عوامل پایداری شرکی". نتیجه: اگر شرکت‌ها علاوه بر توجه داشتن به موضوع سودآوری، مسائل اجتماعی و عوامل زیست‌محیطی را نیز در نظر داشته باشند، از طریق ایفای مسئولیت‌های اجتماعی و رسالت حفظ محیط‌زیست به مشروعیت مضاعف دست یافته و افشای آن به بهبود سودآوری و نهایتاً افزایش ارزش اقتصادی منجر می‌شود.
احمدی و همکاران (۱۴۰۱: ۳۱) "چارچوب شناسایی مولفه‌های با اهمیت پایداری در صنعت بورس با استفاده از رویکرد تحلیل سلسله مراتب فازی". نتیجه: مؤلفه‌های بعد اقتصادی نسبت به سایر ابعاد در اولویت است. مؤلفه‌های اقتصاد کلان، دولت و سایر مقررات‌گذاران و اعتماد و اطمینان‌داری بیشترین اهمیت نسبی در میان کلیه مولفه‌ها هستند. همچنین، با توجه به آلاینده‌گی اندک شرکت‌های بورس، اولویت نسبی مولفه‌های بعد زیست‌محیطی نسبت به سایر ابعاد در این صنعت کمتر است.

در ادامه نمونه‌ای از پژوهش‌های انجام شده که به تحلیل محتوای موضوعات نزدیک به

گزارشگری پایداری در سطح داخلی و خارجی به انجام رسیده است، بیان می‌گردد:

هسیانو و همکاران (۲۰۲۲: ۴۴۵۳) با مطالعه‌ای تحت عنوان بررسی و ترکیب تحقیقات حسابداری پایداری معاصر و توسعه یک دستور کار تحقیقاتی، در ۱۲۸۳ مقاله دانشگاهی در ۵۴ مجله حسابداری، مدیریت و مجلات میان رشته‌ای، در بازه زمانی ۲۰۱۴ - ۲۰۲۰ بیان کردند که مطالعات بر روی صنایع خاص یا تجزیه و تحلیل‌های عمیق بر روی سازمان‌ها نسبت به مطالعات در زمینه‌های ملی یا فراملی کمتر مورد توجه بوده‌اند. همچنین تحقیقات زیادی بر روی بررسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بزرگ انجام پذیرفته، در حالی که کمتر به سازمان‌های بخش عمومی، شرکت‌های کوچک و متوسط و سازمان‌های غیرانتفاعی توجه شده‌است. نتایج نشان داد که در سطح بین‌المللی در کشورهای ایالات متحده، استرالیا، چین، بریتانیا و ایتالیا، بیشترین مطالعات در زمینه حسابداری پایداری انجام پذیرفته‌است؛ و تحقیقات عمدتاً در حوزه پایداری و بعد زیست‌محیطی پایداری انجام پذیرفته، در حالیکه که مطالعات کمتری در حوزه حسابداری اجتماعی و حسابداری برای توسعه پایدار انجام گرفته‌است. یه و همکاران (۲۰۲۰: ۷۵۵) در مقاله خود با عنوان تحلیل کتاب‌سنجی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در توسعه پایدار، یک تحلیل عمیق در ارتباط با مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها با استفاده از نرم‌افزار سایت اسپیس برای دوره زمانی ۱۹۹۷ تا ۲۰۱۹ انجام داده‌اند. یافته‌های اصلی آن‌ها نشان می‌دهد که مشارکت مسئولیت اجتماعی شرکت در توسعه پایدار یک موضوع تحقیقاتی پایدار اما پررونق است، به‌خصوص پس از سال ۲۰۰۷ روند افزایشی این مفهوم قابل توجه بوده است. همچنین آن‌ها نشریات مختلف در این زمینه را مورد بررسی قرار دادند که سه نشریه مسئولیت اجتماعی شرکت و مدیریت محیط؛ نشریه پایداری؛ و نشریه تولید پاک‌تر تأثیرگذارترین نشریه در این زمینه بوده‌اند. بعد از آن، نویسندگانی که در این زمینه کارآمد بوده‌اند، شناسایی شدند اما مطابق با تحقیقات آن‌ها بیشترین مطالعات در مورد این موضوع خاص به طور مستقل انجام شد. از لحاظ تجزیه و تحلیل کشور مشخص شد که کشور اسپانیا و انگلیس بیشترین انتشارات را در این زمینه دارند. وواچیز و وودوارد (۲۰۱۵: ۱۶۶) در پژوهشی با عنوان تحلیل محتوای پژوهش‌های انجام شده درباره گزارشگری محیطی و اجتماعی به بررسی روندها و چالش‌های آنان پرداخته‌اند. این پژوهش با استفاده از ترکیب مرور شبه سیستماتیک ادبیات پژوهش با فراتحلیل تفسیری، ۲۵۱ مقاله چاپ شده طی ۴۰ سال اخیر در مجموعه مجلات مرتبط با این حوزه

را با استفاده از شاخص‌های مهم پژوهش‌ها شامل پرسش‌ها و چارچوب پژوهش، بررسی کرده و به این نتیجه رسیده‌است که در رابطه با استفاده از این روش به خصوص درباره قابلیت مقایسه و پایایی طرح‌های کدگذاری در این مقالات، مسائل زیادی وجود دارد.

سپاسی و طالبیان درزی (۱۴۰۱: ۳۲۹)، فرامطالعه‌ای به روش تحلیل محتوا بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی داشتند. نتایج نشان داد که مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در حسابداری به سرعت در بین پژوهشگران رشد و اهمیت پیدا کرده‌است و پژوهشگران آتی می‌توانند با توجه به شناسایی و اولویت‌بندی سازه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در مطالعات حسابداری و حسابرسی جهت‌گیری خود را در رابطه با تعیین و تبیین مدل‌های جدید انتخاب کنند. طالب‌نیا و همکاران (۱۴۰۰: ۳۵)، با مروری بر حسابداری محیط‌زیست با بررسی مفاهیم، اهداف، کاربرد، گزارشگری و حسابداری محیط‌زیست و مزایا و معایب حسابداری زیست‌محیطی، بر تدوین اهداف و وظایف حسابداری زیست‌محیطی مشخص؛ و به طور دقیق تعریف و استانداردها و ضوابط و معیارها براساس اصول منطقی و عملی پایه گذاری تاکید کردند. همچنین بیان گردید، دولت نیز از طریق اصلاح قوانین موجود تصویب قوانین جدید و وضع مجازات‌های قانونی برای شرکت‌های آلوده کننده محیط‌زیست می‌تواند موجبات کاهش آلودگی را فراهم نماید. علاوه بر این متولیان مسائل زیست‌محیطی باید به فکر نهادینه کردن فرهنگ رعایت مقررات زیست‌محیطی در جامعه باشد. کاظم‌پور و همکاران (۱۳۹۹: ۱۰۳) در پژوهشی با عنوان چارچوبی برای رتبه بندی افشای مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها، پس از شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های افشای مسئولیت‌پذیری اجتماعی، با استفاده از فن دلفی، چارچوبی با ۳ بعد، ۲۲ مؤلفه و ۶۸ شاخص طراحی کردند. یافته‌های پژوهش آنها نشان می‌دهد پس از بررسی ۳۳۰ شرکت که اطلاعات سال ۱۳۹۶ خود را افشا کردند، به صورت میانگین هر شرکت تنها ۹ شاخص از ۶۸ شاخص را افشا کرده‌است. رحیمیان و کاظم‌پور (۱۳۹۷: ۱۴۳)، مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها: مفاهیم، ابعاد، نظریه‌ها و مروری بر مدل‌های آن را مورد مطالعه قرار دادند. آنان بیان نمودند، بعد از گذشت بیش از ۵۰ سال از این مفهوم، همچنان ارائه تعریفی واحد برای آن، کار دشواری است، اما نکته حائز اهمیت آن است که بیشتر تعاریف، شرکت‌ها را در برابر جامعه مسئول

می‌دانند. از اینرو، برای پاسخگویی در برابر جامعه، نیاز است مباحث نظری مسئولیت‌پذیری اجتماعی، به صورت دقیق در عمل هم اجرا شوند.

پرسش‌های پژوهش

پژوهش حاضر به تحلیل محتوای مقالات مرتبط با گزارشگری پایداری در مجلات مورد تایید وزارت علوم و تحقیقات در زیر گروه حسابداری، حسابرسی و مالی پرداخته، و به دنبال پاسخ به پرسش‌های زیر است:

۱. توزیع فراوانی مقالات منتشر شده با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۲. توزیع فراوانی هر یک از مرتبه‌های علمی دانشگاهی شامل استادان، دانشیاران، استادیاران و مربیان با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۳. توزیع فراوانی نسبت مشارک کنندگان از نظر جنسیت (زن و مرد) در انتشار مقالات مرتبط با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۴. توزیع فراوانی نحوه همکاری علمی محققان (تعداد تولید کنندگان) در تولید آثار علمی (مقالات پژوهشی) با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۵. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان به دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی داخل کشور در تولید مقالات با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۶. توزیع فراوانی نویسندگان پرتولید با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۷. توزیع فراوانی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی داخل کشور در تولید مقالات با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر براساس روش کتابخانه‌ای و از لحاظ ماهیت داده‌ها کمی و از نوع تحلیل محتوای کمی بوده است. در این پژوهش، داده‌ها با به کارگیری ابزار سیاه‌وارسی گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. در تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی مانند دسته‌بندی داده‌ها بر حسب توزیع فراوانی، درصد فراوانی، رسم جدول‌ها و نمودارها استفاده شده است.

تمرکز اصلی پژوهش حاضر بر روی حوزه گزارشگری پایداری است و مجلات پژوهشی، جامعه آماری پژوهش هستند. به منظور انتخاب این مجلات، با مراجعه به سامانه رتبه‌بندی مجلات وزارت علوم (Journals.msrt.ir) در گروه علوم انسانی و زیر گروه حسابداری و مالی رجوع شده، که ۲۰ مجله در گروه حسابداری و حسابرسی (یک مورد لاتین) و ۱۲ مجله در گروه مالی (۳ مورد لاتین) شناسایی و در جدول (۲) مشخص گردید. همچنین، به منظور یافتن پاسخ سوالات پژوهش، با مراجعه به آرشیو مجلات شناسایی شده در بازه زمانی ۱۳۹۲ - ۱۴۰۱ (دوره ده ساله)، کلید واژه‌های گزارشگری پایداری (پایندگی)، حسابداری پایداری، عملکرد پایداری، اطلاعات پایداری، افشای پایداری، توسعه پایدار و پایداری شرکت که به بررسی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی با هم و حتی راهبری پرداخته، مورد بررسی قرار گرفت. از سوی دیگر، چون این احتمال وجود داشت که کلید واژه‌های یاد شده در عنوان و چکیده مقالات استفاده نشده باشد، اما موضوع مقاله به حوزه گزارشگری پایداری مربوط باشد، ماهیت مقاله‌ها در نشریه‌ها به صورت چشمی بررسی شد و مقاله‌های مرتبط با موضوع پژوهش که در نتیجه جستجوی کلید واژه‌ها شناسایی نشده بودند به تعداد مقالات اولیه اضافه گردید؛ که در نتیجه بررسی‌ها مجموعاً ۶۸ مقاله (۶۱ مقاله فارسی و ۷ مقاله لاتین) شناسایی گردید.

جدول ۲. لیست مجلات مورد تایید وزارت علوم و تحقیقات در حوزه حسابداری، حسابرسی و مالی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	تعداد
۱	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	انجمن علمی حسابداری مدیریت ایران	۱۰
۲	حسابداری مدیریت	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه	۶
۳	حسابداری ارزشی و رفتاری	دانشگاه خوارزمی	۶
۴	دانش حسابداری	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۵
۵	حسابداری و منافع اجتماعی	دانشگاه الزهراء (س)	۵
۶	دانش حسابرسی	دیوان محاسبات کشور	۴
۷	Iranian Journal of Finance	انجمن علمی مالی ایران	۳
۸	دانش حسابداری مالی	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)	۳
۹	پژوهش‌های حسابداری مالی	دانشگاه اصفهان	۳
۱۰	پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی	۳
۱۱	مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه	۲
۱۲	حسابداری دولتی	دانشگاه پیام‌نور	۲

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	تعداد
۱۳	Advances in Mathematical Finance and Applications	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه اراک	۲
۱۴	پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی	سازمان حسابداری	۲
۱۵	مطالعات تجربی حسابداری مالی	دانشگاه علامه طباطبائی	۲
۱۶	دانش سرمایه‌گذاری	انجمن علمی مهندسی مالی ایران	۱
۱۷	iranian journal of accounting, auditing & finance	دانشگاه فردوسی مشهد	۱
۱۸	پژوهش‌های حسابداری حرفه‌ای	انتشارات جامعه حسابداران رسمی ایران	۱
۱۹	پیشرفت‌های حسابداری	دانشگاه شیراز	۱
۲۰	مطالعات حسابداری و حسابداری	انجمن علمی حسابداری ایران	۱
۲۱	حسابداری مالی	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه	۱
۲۲	بورس اوراق بهادار	سازمان بورس و اوراق بهادار	۱
۲۳	International Journal of Finance and Managerial Accounting	انجمن علمی مهندسی مالی ایران	۱
۲۴	پژوهش‌های تجربی حسابداری	دانشگاه الزهراء (س)	۱
۲۵	دانش مالی تحلیل اوراق بهادار	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه	۱
۲۶	تحقیقات مالی اسلامی	دانشگاه امام صادق (ع)	۰
۲۷	مدیریت دارایی و تامین مالی	دانشگاه اصفهان با همکاری دانشگاه‌های دیگر	۰
۲۸	راهبرد مدیریت مالی	دانشگاه الزهراء	۰
۲۹	تحقیقات حسابداری و حسابداری	انجمن علمی حسابداری ایران	۰
۳۰	بررسی‌های حسابداری و حسابداری	دانشگاه تهران	۰
۳۱	تحقیقات مالی	دانشگاه تهران	۰
۳۲	چشم انداز مدیریت مالی	دانشگاه شهید بهشتی	۰
۶۸	مجموع		

یافته‌های پژوهش

پرسش اول: توزیع فراوانی مقالات منتشر شده در زمینه گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

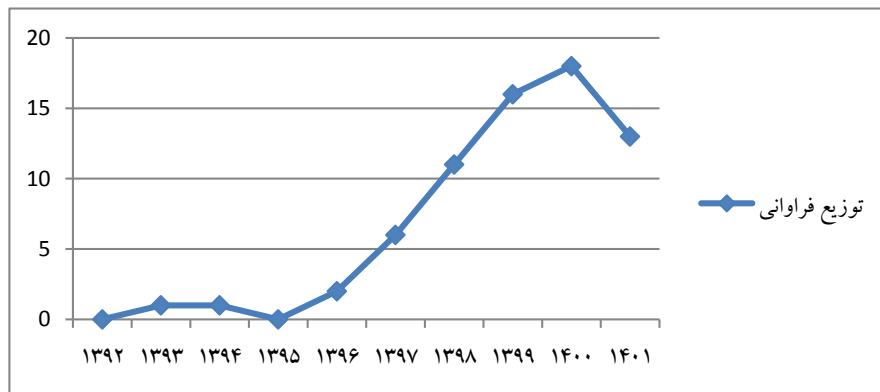
نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد در چهار ساله اول دوره مورد بررسی به استثنای سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ که مجموعاً دو مقاله به چاپ رسیده، هیچگونه پژوهشی در زمینه گزارشگری پایداری و کلید واژه‌های مشخص شده انجام نپذیرفته است. ولی با این حال، نمودار ۱ نشان می‌دهد در ۶ سال انتهایی

محققان بیشتری با توجه به اهمیت گزارشگری پایداری به موضوع مربوطه علاقه‌مند گردیده‌اند. به طوریکه از سال ۱۳۹۶ تا سال ۱۴۰۰ با شیب صعودی تولید مقالات در حال افزایش بوده‌است.

جدول ۳. توزیع فراوانی مقالات بر اساس سال‌های مورد بررسی

سال	فراوانی	درصد فراوانی
۱۳۹۲	۰	۰
۱۳۹۳	۱	۱/۴۷
۱۳۹۴	۱	۱/۴۷
۱۳۹۵	۰	۰
۱۳۹۶	۲	۲/۹۴
۱۳۹۷	۶	۸/۸۲
۱۳۹۸	۱۱	۱۶/۱۸
۱۳۹۹	۱۶	۲۳/۵۳
۱۴۰۰	۱۸	۲۶/۴۷
۱۴۰۱	۱۳	۱۹/۱۲
مجموع	۶۸	۱۰۰

در نمودار ۱ نیز توزیع فراوانی مقالات در بازه زمانی مورد نظر نشان داده شده است.

نمودار ۱. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک سال‌های مورد بررسی

پرسش دوم: توزیع فراوانی هریک از مرتبه‌های علمی دانشگاهی شامل استادان، دانشیاران، استادیاران و مربیان در زمینه گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

نتایج تفکیک تولیدکنندگان مقالات در زمینه گزارشگری پایداری به تفکیک مرتبه علمی در جدول ۴ نشان داده شده است. نتایج بیان می‌کند که در دوره مورد بررسی مجموعاً ۱۹ استاد تمام در تولید محتوای گزارشگری پایداری مشارکت داشته‌اند. محققان با مرتبه دانشیاری به استثنای سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۶ با یک نفر مشارکت، از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ یک مشارکت با روند تقریباً رو به رشدی داشته که بالاترین مشارکت مربوط به سال ۱۳۹۹ با ۲۶/۶۷ درصد (۱۶ نفر) می‌باشد. همچنین محققان با مرتبه استادیاری نیز با توجه به اینکه در ۴ سال اول دوره بررسی هیچگونه مشارکتی نداشته، ولی در ۶ سال آخر با روند رو به رشدی همراه بوده که بیشترین آن مربوط به سال ۱۴۰۰ با ۱۶ نفر (۲۹/۰۹ درصد) است.

جدول ۴. توزیع فراوانی پژوهشگران بر اساس مرتبه علمی به تفکیک سال‌های مورد بررسی

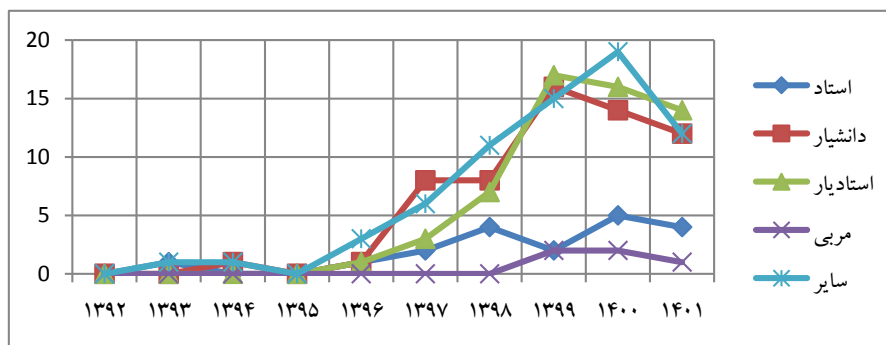
سال	استاد		دانشیار		استادیار		مربی		سایر	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱۳۹۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۳	۱	۵/۲۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱/۴۷
۱۳۹۴	۰	۰	۱	۱/۶۷	۰	۰	۰	۰	۱	۱/۴۷
۱۳۹۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۶	۱	۵/۲۶	۱	۱/۶۷	۱	۱/۸۲	۰	۰	۳	۴/۴۱
۱۳۹۷	۲	۱۰/۵۳	۸	۱۳/۳۳	۳	۵/۴۶	۰	۰	۶	۸/۸۲
۱۳۹۸	۴	۲۱/۰۵	۸	۱۳/۳۳	۷	۱۲/۷۳	۰	۰	۱۱	۱۶/۱۸
۱۳۹۹	۲	۱۰/۵۳	۱۶	۲۶/۶۷	۱۴	۲۵/۴۵	۲	۴۰	۱۵	۲۲/۰۶
۱۴۰۰	۵	۲۶/۳۲	۱۴	۲۳/۳۳	۱۶	۲۹/۰۹	۲	۴۰	۱۹	۲۷/۹۴
۱۴۰۱	۴	۲۱/۰۵	۱۲	۲۰	۱۴	۲۵/۴۵	۱	۲۰	۱۲	۱۷/۶۵
جمع	۱۹	۱۰۰	۶۰	۱۰۰	۵۵	۱۰۰	۵	۱۰۰	۶۸	۱۰۰

در جدول ۵ نیز نحوه مشارکت کنندگان بر اساس تفکیک مرتبه علمی به صورت کلی نمایش داده شده است؛ که نویسندگان بدون مرتبه علمی با ۶۸ نفر و ۳۲/۸۵ درصد و مرتبه دانشیار با ۶۰ نفر و ۲۸/۹۸ درصد و مرتبه استادیار با ۵۵ نفر و ۲۶/۵۷ درصد بیشترین مشارکت و مرتبه مربی با ۵ نفر و ۲/۴۲ درصد و همچنین مرتبه استاد با ۱۹ نفر و ۹/۱۸ درصد کمترین مشارکت را در تولید مقالات با موضوع گزارشگری پایداری را دارا می‌باشند.

جدول ۵. توزیع فراوانی پژوهشگران بر اساس مرتبه علمی به صورت کلی

مرتبه علمی	فراوانی	درصد فراوانی
استاد	۱۹	۹/۱۸
دانشیار	۶۰	۲۸/۹۸
استادیار	۵۵	۲۶/۵۷
مربی	۵	۲/۴۲
سایر	۶۸	۳۲/۸۵
مجموع	۲۰۷	۱۰۰

نحوه توزیع فراوانی مرتبه‌های علمی در نمودار ۲ روند رو به رشد مشارکت مرتبه‌های علمی در تولید مقالات با محتوای گزارشگری پایداری از سال ۱۳۹۶ به بعد در ایران را نمایش می‌دهد.

نمودار ۲. توزیع فراوانی پژوهشگران بر اساس مرتبه علمی به تفکیک سال‌های مورد بررسی

پرسش سوم: توزیع فراوانی نسبت مشارک کنندگان از نظر جنسیت (زن و مرد) در انتشار مقالات مرتبط با گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
 جدول ۶ نشان می‌دهد که بیشترین مشارکت مردان در دوره مورد بررسی مربوط به سال ۱۴۰۰ با ۴۶ نفر (۲۵/۸۴ درصد) و ۱۳۹۹ با ۴۴ نفر (۲۴/۷۲ درصد) است. همچنین، مشارکت نویسندگان زن هم نشان از یک روند افزایشی از سال ۱۳۹۶ با ۳/۳۳ درصد (یک نفر) تا سال ۱۴۰۱ با ۴۰ درصد (۱۲ نفر) دارد.

جدول ۶. جدول توزیع فراوانی مشارکت‌کنندگان بر اساس جنسیت به تفکیک سال

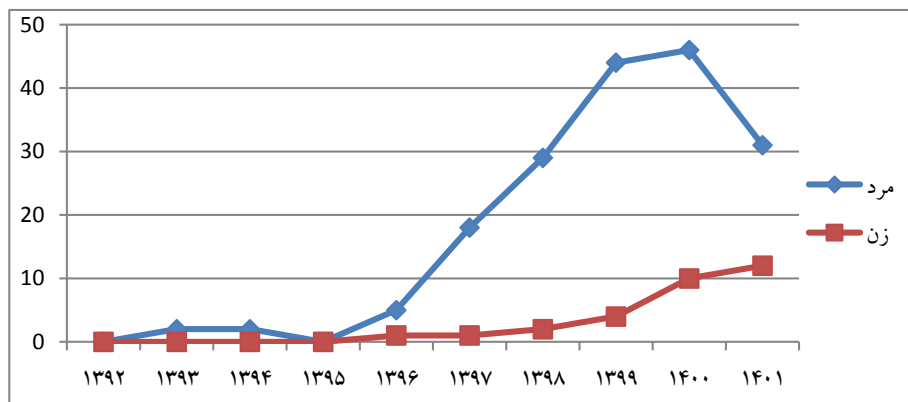
زن		مرد		سال
درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	
۰	۰	۰	۰	۱۳۹۲
۰	۰	۱/۱۳	۲	۱۳۹۳
۰	۰	۱/۱۳	۲	۱۳۹۴
۰	۰	۰	۰	۱۳۹۵
۳/۳۳	۱	۲/۸۲	۵	۱۳۹۶
۳/۳۳	۱	۱۰/۱۷	۱۸	۱۳۹۷
۶/۶۷	۲	۱۶/۳۸	۲۹	۱۳۹۸
۱۳/۳۳	۴	۲۴/۸۶	۴۴	۱۳۹۹
۳۳/۳۴	۱۰	۲۵/۹۹	۴۶	۱۴۰۰
۴۰	۱۲	۱۷/۵۱	۳۱	۱۴۰۱
۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۱۷۷	مجموع

مشارکت کلی نویسندگان از نظر جنسیت در جدول ۷ نیز نشان داد که ۸۵/۵۱ درصد از موضوعات گزارشگری پایداری توسط مردان و ۱۴/۴۹ درصد آن توسط نویسندگان زن مورد پژوهش قرار گرفته است.

جدول ۷. جدول توزیع فراوانی مشارکت کنندگان بر اساس جنسیت به طور کلی

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
مرد	۱۷۷	۸۵/۵۱
زن	۳۰	۱۴/۴۹
جمع	۲۰۷	۱۰۰

نمودارهای مربوط به توزیع فراوانی مشارکت کنندگان در تولید مقالات بر اساس جنسیت به تفکیک سال‌های مورد بررسی در نمودار ۳ نمایش داده شده است.

نمودار ۳. توزیع فراوانی مشارکت کنندگان بر اساس جنسیت به تفکیک سال

پرسش چهارم: توزیع فراوانی نحوه همکاری علمی محققان (تعداد تولیدکنندگان) در تولید آثار علمی (مقالات پژوهشی) در مورد گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

نتایج توزیع فراوانی مقالات بر اساس تعداد نویسندگان در جدول ۸ نشان می‌دهد که به استثنای یک مقاله یک نفره در سال ۱۳۹۸، مابقی مقالات به صورت گروهی و در بازه سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ به انجام رسیده است.

جدول ۸. توزیع فراوانی مقالات بر اساس تعداد نویسندگان به تفکیک سال

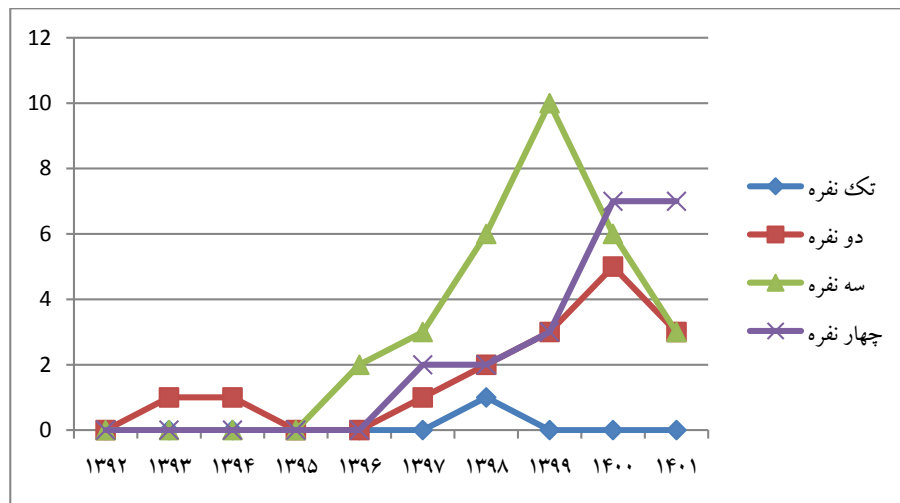
سال	یک نفره		دو نفره		سه نفره		چهار نفره	
	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی
۱۳۹۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۳	۰	۰	۱	۶/۲۵	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۴	۰	۰	۱	۶/۲۵	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۶	۰	۰	۰	۰	۲	۶/۶۷	۰	۰
۱۳۹۷	۰	۰	۱	۶/۲۵	۳	۱۰	۲	۹/۵۲
۱۳۹۸	۱	۱۰۰	۲	۱۲/۵۰	۶	۲۰	۲	۹/۵۲
۱۳۹۹	۰	۰	۳	۱۸/۷۵	۱۰	۳۳/۳۳	۳	۱۴/۳۰
۱۴۰۰	۰	۰	۵	۳۱/۲۵	۶	۲۰	۷	۳۳/۳۳
۱۴۰۱	۰	۰	۳	۱۸/۷۵	۳	۱۰	۷	۳۳/۳۳
جمع	۱	۱۰۰	۱۶	۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۲۱	۱۰۰

در جدول ۹ نیز مشاهده می‌شود به صورت کلی مقالات سه نفره با ۳۱ مقاله و ۴۴/۹۳ درصد بیشترین سهم و مقالات تک نفره با یک مقاله و ۱/۶۲ درصد کمترین سهم را در تولید مقالات گزارشگری پایداری به همراه داشته است.

جدول ۹. توزیع فراوانی مقالات بر اساس تعداد نویسندگان به طور کلی

تعداد نویسندگان	فراوانی	درصد فراوانی
تک نفره	۱	۱/۴۷
دو نفره	۱۶	۲۳/۵۳
سه نفره	۳۰	۴۴/۱۲
چهار نفره	۲۱	۳۰/۸۸
مجموع	۶۸	۱۰۰

همچنین، نمودار توزیع فراوانی مقالات بر اساس تعداد نویسندگان به تفکیک سال در نمودار ۴ نمایش داده شده است.

نمودار ۴. توزیع فراوانی مقالات بر اساس تعداد نویسندگان به تفکیک سال

پرسش پنجم: توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان به دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی مختلف داخل کشور در تولید مقالات در مورد گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

از مجموع ۲۰۷ نفر نویسنده مشارکت کننده در پژوهش‌های مرتبط با گزارشگری پایداری، نتایج جدول ۱۰ نشان می‌دهد که دانشگاه آزاد اسلامی با ۱۱۴ نفر وابستگی سازمانی (۵۵/۰۷ درصد) بیشترین فراوانی، و ۱۵ نفر وابستگی سازمانی به دانشگاه الزهراء (۷/۲۵ درصد)، ۱۰ نفر وابستگی سازمانی به دانشگاه تهران (۴/۸۴ درصد) و دانشگاه پیام‌نور و شهید باهنر کرمان هر کدام با ۸ نفر وابستگی سازمانی (۳/۸۶ درصد) رده‌های بعدی بیشترین مشارکت را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۱۰. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان در مقالات گزارشگری پایداری

ردیف	دانشگاه	فراوانی	درصد فراوانی
۱	دانشگاه آزاد اسلامی	۱۱۴	۵۵/۰۷
۲	دانشگاه الزهرا	۱۵	۷/۲۵
۳	دانشگاه تهران	۱۰	۴/۸۴
۴	دانشگاه پیام نور	۸	۳/۸۶
۵	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۸	۳/۸۶
۶	دانشگاه بین‌المللی حضرت امام (ره)	۶	۲/۹۰
۷	دانشگاه علامه طباطبائی	۶	۲/۹۰
۸	دانشگاه مازندران	۶	۲/۹۰
۹	دانشگاه گوله سوئد	۵	۲/۴۲
۱۰	دانشگاه شیراز	۵	۲/۴۲
۱۱	دانشگاه شهید چمران اهواز	۳	۱/۴۵
۱۲	سایر موسسات آموزشی	۳	۱/۴۵
۱۳	دانشگاه اصفهان	۲	۰/۹۷
۱۴	دانشگاه سیستان و بلوچستان	۲	۰/۹۷
۱۵	دانشگاه تربیت مدرس	۲	۰/۹۷
۱۶	دانشگاه غیرانتفاعی	۲	۰/۹۷
۱۷	دانشگاه صنعتی اصفهان	۱	۰/۴۸
۱۸	دانشگاه فردوسی مشهد	۱	۰/۴۸
۱۹	دانشگاه کردستان	۱	۰/۴۸
۲۰	دانشگاه رشت	۱	۰/۴۸
۲۱	دانشگاه فنی و حرفه ای	۱	۰/۴۸
۲۲	دانشگاه رازی کرمانشاه	۱	۰/۴۸
۲۳	دانشگاه سمنان	۱	۰/۴۸
۲۴	دانشگاه اشرفی اصفهانی	۱	۰/۴۸
۲۵	دانشگاه قم	۱	۰/۴۸
۲۶	دانشگاه بوعلی همدان	۱	۰/۴۸
	مجموع	۲۰۷	۱۰۰

پرسش ششم: توزیع فراوانی نویسندگان پرتولید در مورد گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

با بررسی تعداد ۶۸ مقاله انجام شده با محتوای گزارشگری پایداری مشخص گردید که نویسندگان مشخص شده در جدول ۱۱ دارای بیشترین مشارکت در مقالات مربوطه بوده‌اند. فرزین رضایی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین با ۸ مقاله (۱۱/۷۶ درصد)، غلامرضا کردستانی از دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) با ۶ مقاله (۸/۸۲ درصد) و علی رحمانی از دانشگاه الزهراء و سعید همایون از دانشگاه گوله سوند هر کدام با ۵ مقاله (۷/۳۵ درصد)، بیشترین سهم را دارا می‌باشند.

جدول ۱۱. توزیع فراوانی نویسندگان پرتکرار در ارتباط با مقالات گزارشگری پایداری

محققان	فراوانی	درصد فراوانی
فرزین رضایی	۸	۱۱/۷۶
غلامرضا کردستانی	۶	۸/۸۲
علی رحمانی	۵	۷/۳۵
سعید همایون	۵	۷/۳۵
عسگر پاک‌مرام	۴	۵/۸۸
فاضل محمدی‌نوده	۴	۵/۸۸
وحید امین	۴	۵/۸۸
سید حسن صالح‌نژاد	۳	۴/۴۱
مهناز محمودخانی	۳	۴/۴۱
مهدی زینالی	۳	۴/۴۱
مصطفی عبدی	۳	۴/۴۱
احمد خدای‌پور	۳	۴/۴۱
امید پورحمیدی	۳	۴/۴۱
داریوش اخترشناس	۳	۴/۴۱
مجموع کل مقالات	۶۸	-

پرسش هفتم: توزیع فراوانی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی داخل کشور در تولید مقالات با محتوای گزارشگری پایداری طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

نتایج جدول ۱۲ نشان می‌دهد که دانشگاه آزاد اسلامی با مشارکت ۷۵ عضو هیئت علمی (۵۳/۱۹ درصد)، دانشگاه الزهراء با ۹ عضو هیئت علمی (۶/۳۸ درصد)، دانشگاه پیام‌نور با ۸ عضو هیئت علمی (۵/۶۸ درصد) و دانشگاه تهران با ۷ عضو هیئت علمی (۴/۹۷ درصد) بیشترین سهم را در تولید مقالات با محتوای گزارشگری پایداری را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۱۲. توزیع فراوانی اعضای هیئت علمی دانشگاه و موسسات آموزشی در تولید مقالات

ردیف	دانشگاه	فراوانی	درصد فراوانی
۱	دانشگاه آزاد اسلامی	۷۵	۵۳/۱۹
۲	دانشگاه الزهراء	۹	۶/۳۸
۳	دانشگاه پیام‌نور	۸	۵/۶۸
۴	دانشگاه تهران	۷	۴/۹۷
۵	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)	۶	۴/۲۶
۶	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۶	۴/۲۶
۷	دانشگاه گوله سوئد	۵	۳/۵۵
۸	دانشگاه علامه طباطبائی	۴	۲/۸۴
۹	دانشگاه مازندران	۴	۲/۸۴
۱۰	دانشگاه شیراز	۳	۲/۱۳
۱۱	دانشگاه اصفهان	۲	۱/۴۲
۱۲	دانشگاه غیرانتفاعی	۲	۱/۴۲
۱۳	دانشگاه تربیت مدرس	۲	۱/۴۲
۱۴	سایر موسسات آموزشی و پژوهشی	۲	۱/۴۲
۱۵	دانشگاه شهید چمران اهواز	۲	۱/۴۲
۱۶	دانشگاه رشت	۱	۰/۷
۱۷	دانشگاه فردوسی مشهد	۱	۰/۷
۱۸	دانشگاه سمنان	۱	۰/۷
۱۹	دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱	۰/۷
	مجموع	۱۴۱	۱۰۰

بحث و نتیجه گیری

بررسی پرسش اول نشان داد که در سال‌های ابتدایی دوره مورد بررسی، محققان پژوهش خاصی در حیطه گزارشگری انجام نداده؛ در مقابل، در شش سال انتهایی با توجه به اهمیت مباحث و ابعاد پایداری در سطح بین‌المللی و داخلی، شاهد رشد روز افزون مقالات از سوی پژوهشگران دانشگاهی در این زمینه بوده‌ایم. در پاسخ به پرسش دوم می‌توان استدلال کرد با توجه به عدم اجبار شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در ارتباط با افشای گزارشگری پایداری در دوره مورد بررسی، و عدم دسترسی مستقیم به این اطلاعات برای محققان و همچنین، عدم مشارکت اعضای علمی با مرتبه مربی در تولید پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری دانشجویان، شاهد عدم مشارکت فعال اعضای علمی با مرتبه مربی در این زمینه بودیم. در مقابل با توجه به اجبار دانشجویان مقطع دکتری جهت انجام رساله دکتری با بررسی و پژوهش موضوعات ناب و ایجاد دانش‌افزایی مربوطه در جامعه و همچنین مشارکت و همکاری اعضای هیئت‌علمی با مرتبه‌های استادی، دانشیاری و استادیاری به عنوان استاد راهنما و مشاور در این زمینه، شاهد مشارکت فعال اعضای علمی با مرتبه‌های بیان شده در این زمینه بوده‌ایم. همچنین، در ارتباط با مشارکت کمتر اعضای علمی با مرتبه استادی در مقایسه با مرتبه‌های دانشیاری و استادیاری، به اعتقاد وقفی و همکاران (۱۳۹۸: ۱۱۱)، یکی از دلایل می‌تواند این باشد که، تعداد استادیار در دانشگاه‌های ایران بیشتر از سایر رتبه‌های علمی است؛ و انگیزه و نیاز به ارتقای مرتبه دانشگاهی و کسب شهرت علمی در استادیاران بیشتر از سایر مرتبه‌های علمی است. بالتبع، در سال‌های اخیر شاهد ارتقاء مرتبه تعداد زیادی از اساتید با مرتبه استادیاری به دانشیار در رشته حسابداری و مالی در کشور بوده‌ایم. در پاسخ به پرسش سوم، در زمینه مشارکت نویسندگان از نظر جنسیت در تولید محتوای مقالات گزارشگری پایداری مشخص گردید از ۲۰۷ نفر نویسنده در این زمینه، تنها ۳۰ نفر (۱۴/۴۹ درصد) با جنسیت زن وجود دارد. شاید یکی از دلایل این نتیجه، پرسشنامه‌ای و میدانی بودن این پژوهش نسبت موضوعات گذشته‌نگر و سختی کار جمع‌آوری داده‌های مربوط به ابعاد گزارشگری برای محققان زن باشد. پایین‌تر بودن میزان مشارکت زنان فقط مختص این پژوهش نبوده‌است، بلکه وقفی و همکاران (۱۳۹۸: ۱۱۱) نیز در پژوهش خود میزان پایین مشارکت زنان را در تولید مقاله‌ها را اثبات کردند. یکی از استدلال‌های آنان به دلیل در اولویت بودن

نقش مادری و پرداختن به امور منزل نزد زنان ایرانی در مقایسه با کار اجتماعی و علمی دانستند. حاسلبک و همکاران (۲۰۱۲: ۲۷۴) نیز عنوان کردند که اساتید مرد در مقایسه با اساتید زن دارای بهره‌وری پژوهشی بالاتری هستند، این امر احتمالاً به این علت است که تعداد اعضای هیئت علمی و تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی زن در مقایسه با مردان در کشور ایران کمتر است. در ارتباط با پرسش چهارم و بررسی تعداد نویسندگان همکار در مقالات مربوط به گزارشگری پایداری مشخص گردید که مجموعاً ۷۵ درصد مقالات انجام شده توسط سه یا چهار نویسنده به انجام رسیده‌است. یکی از دلایل بارز آن علاقه دانشجویان مقطع دکتری به این موضوع با توجه به ناب و جدید بودن آن؛ و همچنین مطابق با آیین‌نامه‌های نگارش و استخراج مقالات از رساله‌های دکتری مبنی بر درج اساتید راهنما و مشاور به عنوان نویسندگان همکار در مقالات می‌تواند باشد. همچنین، به اعتقاد رضایت (۱۳۹۴: ۱۳۲) نیز می‌توان بیان کرد که پژوهش گروهی در مقایسه با پژوهش‌های انفرادی، از سرعت، دقت و جامع‌نگری بیشتری برخوردار بوده و نتایج به مراتب بهتری تولید می‌کنند، از این رو این موضوع برای مجله و نویسندگان مقاله یک مزیت به شمار می‌رود. بررسی پرسش پنجم و هفتم نیز بیان کرد که از میان ۲۰۷ نفر مشارکت‌کننده به عنوان نویسنده در تولید مقالات با محتوای پایداری، ۱۱۴ نفر آنان (۵۵/۰۷ درصد) دارای وابستگی سازمانی به دانشگاه آزاد اسلامی (دانشجو و عضو هیئت علمی)، و از میان نویسندگان تحت عنوان اعضای هیئت علمی، از ۱۴۱ نفر با ۷۵ نفر (۵۳/۱۹ درصد) بیشترین مشارکت را دانشگاه آزاد اسلامی به خود اختصاص داده‌است؛ که شاید بتوان یکی از دلایل آن را تعداد زیاد اعضای هیئت علمی با توجه به گستردگی و تعدد واحدهای دانشگاهی و همچنین پذیرش دانشجو در مقاطع تحصیلات تکمیلی در این واحدها در سطح کشور دانست. در انتها، نتایج پرسش ششم نشان داد که از میان نویسندگان پر تکرار مشارکت‌کننده در زمینه گزارشگری پایداری در دوره مورد بررسی، فرزین رضایی، غلامرضا کردستانی، علی رحمانی و سعید همایون بیشترین پژوهش‌های مربوطه را به انجام رسانیده که این می‌تواند نشان از تمرکز این اساتید در دانشگاه‌های محل تدریس خود در حوزه پایداری شرکت‌ها داشته باشد.

به طور کلی می‌توان بیان کرد که تقریباً در یک دهه گذشته، تمامی پژوهش‌های گزارشگری پایداری در ایران که ابعاد زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی و حتی راهبری را با هم مورد مطالعه

قرار داده‌اند در شش سال منتهی به انتهای سال ۱۴۰۱ بوده‌است. از این میان، اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی سهم بسزایی در این زمینه داشته‌اند. و با توجه به چالش برانگیز بودن موضوع پایداری برای شرکت‌ها و نیاز جامعه به آن، و عدم اجبار قوانین بورس به افشای آن از سوی شرکت‌ها در دوره مورد بررسی، و همچنین اجباری شدن آن به موجب فصل شش دستورالعمل حاکمیت شرکتی، (ابلاغی ۱۴۰۱/۰۹/۲۲ سازمان بورس و اوراق بهادار) شرکت‌های پذیرفته شده در سازمان بورس و اوراق بهادار، می‌توان شاهد شکوفایی و رشد روز افزون پایان نامه‌ها و رساله‌های دکتری و بالبع مقالات و پژوهش‌های مربوطه در سال‌های آتی توسط پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی بخصوص مقطع تحصیلی دکتری، جهت موشکافی و بررسی دقیق‌تر ابعاد گزارشگری پایداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس ایران باشیم.

از جمله موارد قابل ذکر در ارتباط با پژوهش حاضر می‌توان بیان کرد که محققان فقط به بررسی مقالات حوزه پایداری در مجلات گروه حسابداری، حسابرسی و مالی در سامانه مجلات مورد تایید در سامانه وزارت علوم و تحقیقات پرداخته‌اند؛ لذا، به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی جهت توسعه بیشتر نتایج پژوهش حاضر، مقالات با محتوای گزارشگری پایداری را در سایر مجلات گروه مدیریت، اقتصاد و حتی مجلات میان رشته‌ای در سامانه مربوطه را نیز مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهند. همچنین، به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود پرسش‌های پژوهش حاضر را در سطح مجلات لاتین نیز مورد بررسی قرار داده و نتایج را با پژوهش حاضر مقایسه نمایند. از آنجایی که نویسندگان پژوهش حاضر تلاش‌ها را خود را مبنی بر شناسایی تمامی مقالات با ابعاد گزارشگری پایداری در سامانه مورد تایید وزارت علوم به کار برده، اما ممکن است سهواً تعدادی از مقالات در جامعه آماری مقالات انتخاب شده جهت پاسخگویی و تجزیه و تحلیل سوالات پژوهش حاضر، وجود نداشته باشند.

منابع

- احمدزاده، یونس؛ مران جوری، مهدی؛ علی خانی، رضیه و تقی پوریان، یوسف. (۱۴۰۱). ارائه چارچوب گزارشگری پایداری مبتنی بر ایجاد توازن بین انتظارات ذینفعان و ظرفیت های شرکت. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۴(۵۶)، ۱۶۱-۱۸۹.
- احمدی، شیماء؛ رحمانی، علی؛ حسینی، سید علی و همایون، سعید. (۱۴۰۱). چارچوب شناسایی مولفه های با اهمیت پایداری در صنعت بورس با استفاده از رویکرد تحلیل سلسله مراتب فازی. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی، ۱۴(۵۲)، ۲۷-۶۲.
- اخترشناس، داریوش؛ خدای پور، احمد و پورحیدری، امید. (۱۳۹۹). تدوین مدل عوامل مؤثر بر پایداری شرکتی در ایران. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۶(۶۵)، ۱۷۵-۲۰۱.
- اخترشناس، داریوش؛ خدای پور، احمد و پورحیدری، امید. (۱۳۹۹). طراحی الگوی عوامل غیرمالی مؤثر بر پایداری شرکتی: براساس روش تحلیل تم. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۴)، ۱۸۵-۲۰۵.
- اخترشناس، داریوش؛ خدای پور، احمد و پورحیدری، امید. (۱۴۰۰). تدوین و ارزیابی مدل موانع اجرا، افشا و استاندارد گذاری گزارشگری پایداری در ایران. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۶(۱۱)، ۲۱۷-۲۴۹.
- امیریگی لنگرودی، حبیب؛ کردستانی، غلامرضا و رضایی، فرزین. (۱۳۹۹). ارزیابی الگوی حسابداری مدیریت برای توسعه پایدار. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۳)، ۲۳۹-۲۵۹.
- امیریگی لنگرودی، حبیب؛ کردستانی، غلامرضا و رضایی، فرزین. (۱۳۹۹). الگوی یکپارچه حسابداری مدیریت توسعه پایدار. فصلنامه حسابداری مدیریت، ۱۳(۴۴)، ۱-۲۱.
- امین، وحید و صالح نژاد، سید حسن. (۱۳۹۹). تأثیر عملکرد پایداری شرکتی بر ارزش افزوده اقتصادی در طی چرخه عمر شرکت. فصلنامه دانش حسابداری مالی، ۷(۲۵)، ۱-۳۰.
- امین، وحید؛ فغانی ماکرانی، خسرو و ذبیحی، علی. (۱۳۹۷). مطالعه رابطه بین شرکت های دولتی، ابعاد عملکرد پایداری شرکتی و ارزش شرکت. دو فصلنامه حسابداری دولتی، ۴(۲)، ۷۵-۹۲.
- بابایی، فاطمه؛ رحمانی، علی؛ همایون، سعید و امین، وحید. (۱۴۰۰). رابطه بین عملکرد پایداری شرکتی و ارزش شرکت: با تأکید بر نقش امتیاز افشا و اندازه شرکت. فصلنامه دانش حسابداری، ۱۲(۴۶)، ۱-۲۷.

برگ بید، احمد، جعفری، علی و صالح نژاد، سید حسن. (۱۴۰۰). ارائه الگوی ترکیبی سه بعدی (مالی، اقتصادی، پایداری) در پیش بینی در ماندگی مالی شرکت ها. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۳(۵۱)، ۱۰۵-۱۳۱.

بنایی قدیم، رحیم؛ واعظ، سید علی؛ انسانی، رامین. (۱۴۰۱). تاثیر سرمایه فکری بر گزارشگری عملکرد پایداری تجاری و استراتژی کسب و کار. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی، ۱۴(۵۲)، ۶۳-۹۰.

پورخانی ذاکله بری، مظفر و جهاننشد، آزیتا. (۱۴۰۰). ارائه الگو برای افشا پایداری شرکتی و ارزیابی عوامل مرتبط با ثنوری مشروعیت بر گزارشگری آن. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۳(۴۹)، ۱۷۷-۲۰۴.

پورغلامی دافچاهی، غلامحسین؛ صمدی لرگانی، محمود؛ علی خانی، رضیه و پورعلی، محمدرضا. (۱۴۰۱). تاثیر افشای اختیاری اطلاعات غیرمالی تاریخی و آینده نگر بر عملکرد پایداری. فصلنامه دانش سرمایه گذاری، ۱۱(۴۴)، ۱۴۳-۱۷۳.

تحریری، آرش و افسای، اکرم. (۱۴۰۰). تاثیر افشای زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر تلاش حسابرس و کیفیت حسابرسی. فصلنامه دانش حسابداری، ۱۲(۴۶)، ۶۹-۸۸.

جعفری جم، حسین؛ علی عسکری، فائزه و زارعی، حمید. (۱۳۹۸). عملکرد مالی و ارزش شرکت ها: نقش افشای اطلاعات پایداری. فصلنامه دانش حسابداری مالی، ۶(۲)، ۲۱۵-۲۴۲.

چناری بوکت، حسن و بنی مهد، بهمن. (۱۳۹۸). پایداری شرکتی: راهبردی تنوریکی و یکپارچه با رویکرد دستوری و عمل گرا. فصلنامه حسابداری مدیریت، ۱۲(۴۲)، ۱۰۳-۱۲۵.

حساس یگانه، یحیی؛ باباخانی، جعفر؛ تقوی فرد، محمد تقی و آرین پور، آرش. (۱۳۹۷). مدل عملکرد پایدار کسب و کار در ایران. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۷(۲۷)، ۱۸۱-۲۰۳.

حساس یگانه، یحیی؛ برزگر، قدرت اله. (۱۳۹۴). مدلی برای افشای مسئولیت اجتماعی و پایداری شرکت ها و وضعیت موجود آن در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه بورس اوراق بهادار، ۸(۲۹)، ۹۱-۱۱۰.

حسینی معصوم، محمدرضا؛ گرکز، منصور؛ سعیدی، پرویز و معطوفی، علیرضا. (۱۳۹۸). عملکرد مدیران در مواجهه با آستانه های سود: شواهدی از نقش گزارشگری پایداری. دو فصلنامه پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی، ۸(۱۵)، ۱۴۱-۱۶۸.

- حیدری، رسول؛ خواجه‌ی، شکراله؛ تهرانی، رضا و بغزیان، آلبرت. (۱۳۹۸). نظریه رفتار برنامه ریزی شده و مدل ارائه گزارشگری پایداری توسط مدیران. فصلنامه حسابداری مالی، ۱۱(۴۲)، ۲۴-۵۱.
- خاکی، محمودرضا؛ حمیدیان، محسن؛ خسروی پور، نگار و صراف، مریم. (۱۴۰۱). توسعه ی کارکرد گزارشگری پایداری بر مبنای آنومی فشارهای اجتماعی. فصلنامه دانش مالی و تحلیل اوراق بهادار، ۱۵(۵۳)، ۳۳-۴۹.
- خلیفه سلطانی، سید احمد و علیشاهی، مهدیه. (۱۴۰۱). رابطه بین افشای پایداری شرکت و ریسک. فصلنامه مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۱۱(۴۲)، ۵-۲۰.
- خوزین، علی؛ طالب نیا، قدرت اله و گرکز، منصور. (۱۳۹۷). بررسی اثر ساختار مالکیت بر توسعه سطح گزارشگری پایداری. فصلنامه حسابداری مدیریت، ۱۱(۳۶)، ۱-۱۳.
- دلیری، جواد؛ رضایی، فرزین و محمدی نوده، فاضل. (۱۳۹۹). آزمون خوش بینی مدیران بر مولفه های اجتماعی-اقتصادی و رویکرد گزارشگری عملکرد پایداری (مسئولیت اجتماعی). فصلنامه دانش حسابرسی و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۵)، ۲۱-۳۴.
- دلیری، جواد؛ رضایی، فرزین و محمدی نوده، فاضل. (۱۳۹۹). بررسی تاثیر گذاری کوتاه بینی مدیران بر مولفه های اجتماعی - اقتصادی گزارش عملکرد پایداری. فصلنامه دانش حسابرسی و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۶)، ۱۹-۴۰.
- رحمانی، علی و محمود خانی، مهناز. (۱۴۰۰). ضرورت تهیه و اطمینان بخشی گزارش های پایداری: دیدگاه حسابرسان و خبرگان صنعت بیمه. فصلنامه پژوهش های حسابرسی حرفه ای، ۲(۵)، ۱۲۸-۱۵۶.
- رحیمیان، نظام الدین و کاظم پور، مرتضی. (۱۳۹۷). مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت ها: مفاهیم، ابعاد، نظریه ها و مروری بر مدل های آن. فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی، ۸(۴)، ۱۴۳-۱۶۵.
- رسفیانجانی، سعید و دهقان، عبدالمجید. (۱۴۰۰). تأثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی پایداری شرکت (مورد مطالعه: بانک های خصوصی کشور). فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار، ۱۲(۴۷)، ۱۸۸-۲۰۹.
- رضایت، غلامحسین. (۱۳۹۴). تحلیل محتوا و استنادی مقاله های چاپ شده در فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی. فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۲۳(۲۶)، ۱۰۵-۱۳۸.
- رضائی پینه نوئی، یاسر و صفری گرایلی، مهدی. (۱۳۹۸). عضویت در گروه های تجاری و گزارشگری پایداری شرکت. فصلنامه دانش حسابداری، ۱۰(۳)، ۱۶۹-۱۹۷.

سپاسی، سحر و طالبیان درزی، فاطمه. (۱۴۰۱). فرا مطالعه ای بر مسئولیت اجتماعی شرکت ها در پژوهش های حسابداری و حسابرسی: روش تحلیل محتوا. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۱(۴۴)، ۳۴۵-۳۲۹.

ستایش، محمد حسین و مهتری، زینب. (۱۳۹۷). چارچوبی برای کلیات مبانی نظری گزارشگری یکپارچه در ایران. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی، ۱۰(۳۶)، ۸۵-۱۰۶.

سجادی، سید حسین؛ بنابی قدیم، رحیم. (۱۳۹۳). سیستم ها و شاخص های مدیریت عملکرد پایدار. فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی، ۴(۴)، ۸۲-۶۹.

شجاعی، پیام؛ صادق زاده مهارلوبی، محمد و رضانی، حمیدرضا. (۱۳۹۶). تغییر در حسابداری مدیریت و توسعه پایداری: یک چارچوب مفهومی با رویکرد نهاد گرایی. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۶(۲۳)، ۶۷-۶۱.

صادقی، سمانه و بنی طالبی دهکردی، بهاره. (۱۴۰۱). ارایه الگوی حسابداری پایداری از منظر تئوری های اثباتی و هنجاری. فصلنامه حسابداری مدیریت، ۱۵(۵۳)، ۱-۱۸.

ضیا، فرناز؛ وکیلی فرد، حمیدرضا و صراف، فاطمه. (۱۳۹۹). تاثیر گزارشگری پایداری بر کاهش عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه حسابداری مدیریت، ۱۳(۴۶)، ۱۲۱-۱۳۵.

ضیا، فرناز؛ وکیلی فرد، حمیدرضا و صراف، فاطمه. (۱۴۰۰). ارائه الگوی ارتباط میان عوامل موثر بر سطح افشا اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی شرکت ها و عدم تقارن اطلاعاتی بر مبنای تئوری های اثباتی حسابداری با رویکرد تاثیر صنعت. دو فصلنامه پیشرفت های حسابداری، ۱۳(۸۰)، ۲۲۵-۲۶۰.

طالب نیا، قدرت اله؛ صارمی نیا، مهسا و جعفرپور، هومن. (۱۴۰۰). مروری بر حسابداری محیط زیست. فصلنامه مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۱۰(۳۹)، ۵۴-۳۵.

عامری، حسین. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی های هیات مدیره بر افشای گزارش پایداری شرکت ها. فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی، ۹(۳)، ۱۸۵-۲۰۲.

عبادی، سامان؛ عبدی، رسول؛ رضایی، نادر و پاک مرام، عسگر. (۱۴۰۰). الگوی پایداری شرکت مبتنی بر مدل کارایی مالی توسط مدل P-VAR. فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار، ۱۲(۴۸)، ۴۱۱-۴۳۲.

عبادی، سامان؛ عبدی، رسول؛ رضایی، نادر و پاک مرام، عسگر. (۱۴۰۱). الگوی پایداری شرکت مبتنی بر مدل کارایی مالی: تکنیک ترکیبی FANP- DEMATEL. فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی، ۱۲(۳)، ۱۳۵-۱۵۶.

عباسی استمال، محمدرضا؛ زینالی، مهدی؛ برادران حسن زاده، رسول و بادآور نهنندی، یونس. (۱۴۰۰). تحلیل شکاف فازی عوامل افشاء اطلاعات مربوط به حسابداری توسعه پایدار با رویکرد آمیخته در ایران. دو فصلنامه حسابداری دولتی، ۸(۱۵)، ۲۹-۵۲.

عبداله زاده، حسن و امین، وحید. (۱۳۹۹). تاثیر نظریه رفتار برنامه ریزی شده، تعهد اخلاقی و ادراک ریسک بر تمایل به حسابداری و گزارشگری پایداری. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۵(۹)، ۲۶۹-۲۹۹. عبدی، مصطفی؛ کردستانی، غلامرضا و رضازاده، جواد. (۱۳۹۸). طراحی الگوی منسجم گزارشگری پایداری شرکت ها. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی، ۱۱(۴)، ۲۳-۴۴.

عبدی، مصطفی؛ کردستانی، غلامرضا و رضازاده، جواد. (۱۳۹۹). گزارشگری پایداری: رتبه بندی محرک ها و شاخص ها. فصلنامه پژوهش های تجربی حسابداری، ۹(۳۶)، ۷۱-۱۱۴.

عبدی، مصطفی؛ همایون، سعید و کاظمی علوم، مهدی. (۱۳۹۹). بررسی تاثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر سطح گزارشگری پایداری. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۵(۹)، ۳۳۵-۳۶۹.

عسگری رشتیانی، حمزه؛ محمدی نوده، فاضل؛ خردیار، سینا و رضایی، فرزین. (۱۳۹۹). نقش مدیریت ریسک نرخ بهره اجتماعی در رابطه بین عملکرد پایدار و کارایی سرمایه گذاری. فصلنامه دانش حسابرسی و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۴)، ۸۹-۱۰۵.

فخاری، حسین؛ ملکیان، اسفندیار و جفایی رهنی، منیر. (۱۳۹۶). تبیین و رتبه بندی مولفه ها و شاخص های گزارشگری زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی به روش تحلیل سلسله مراتبی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۲(۴)، ۱۵۳-۱۸۷.

فیضی، مهدی؛ پورآقاجان سرحمامی، عباسعلی و نسل موسوی، سید حسین. (۱۳۹۸). تاثیر افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و عملکرد پایداری بر بهبود کیفیت حسابرسی. فصلنامه دانش حسابرسی، ۱۹(۷۷)، ۱۹۰-۲۲۰.

فیضی، مهدی؛ پورآقاجان، عباسعلی و نسل موسوی، سید حسین. (۱۴۰۰). نقش قدرت شرکت در ارتباط افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و عملکرد پایداری. فصلنامه دانش حسابرسی و حسابرسی مدیریت، ۱۰(۴۰)، ۳۹-۵۷.

قادری، فرزاد؛ پاک مرام، عسگر؛ قالیباف اصل، حسن و بحری ثالث، جمال. (۱۴۰۰). توسعه مفهوم سازه های حسابداری پایداری و سلامت مالی شرکت ها در بازار سرمایه ایران. *فصلنامه حسابداری مدیریت*، ۱۴(۴۸)، ۸۷-۱۰۲.

قهرمانی، مرتضی؛ احتشام رائی، رضا و عابدی، صادق. (۱۴۰۱). آثار متقابل پارامترهای اجتماعی و عوامل زیست محیطی در سودآوری و ارزش آفرینی اقتصادی: نقش واسطه ای نسبت های مالی و عوامل پایداری شرکتی. *فصلنامه دانش حسابداری مالی*، ۹(۳۴)، ۱۷۹-۲۰۵.

کاظم پور، مرتضی؛ کاشانی پور، محمد؛ یزدی فر، حسن و حمیدی زاده، علی. (۱۳۹۹). چارچوبی برای رتبه بندی افشای مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت. *فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی*، ۱۲(۴۳)، ۱۰۳-۱۲۴.

کاشانی پور، محمد؛ فتحی، محمدرضا؛ فرجی، امید و رحمانی، محمد. (۱۳۹۹). آینده پژوهشی گزارشگری پایداری با به کارگیری رویکرد سناریونویسی. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۱۰(۵)، ۶۹-۱۰۱. گرامی راد، فاطمه؛ محمدی، مهدی و سرلک، نرگس. (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مقاله های مجلات علمی پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال های ۱۳۸۷-۱۳۹۲. *فصلنامه حسابداری مدیریت*، ۷(۲۳)، ۱۰۵، ۱۲۲.

محمدی، جمال و خوزین، علی. (۱۳۹۶). چارچوب گزارشگری پایداری، *فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری*، ۳(۳)، ۳۶۵-۳۷۷.

محمودخانی، مهناز؛ رحمانی، علی؛ همایون، سعید و نیاکان، لیلی. (۱۴۰۰). شناسایی مولفه های گزارشگری پایداری در صنعت بیمه. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۶(۱۱)، ۱۸۷-۲۱۶.

محمودخانی، مهناز؛ رحمانی، علی؛ همایون، سعید و نیاکان، لیلی. (۱۴۰۱). وضعیت افشای ابعاد زیست محیطی، اجتماعی و راهبری در صنعت بیمه ایران. *فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۲(۴)، ۱-۳۲. مشایخی، بیتا؛ حقی، علیرضا و زارع، شهناز. (۱۴۰۰). گزارشگری پایداری در شرکت پتروشیمی مروارید. *فصلنامه دانش حسابرسی و حسابرسی مدیریت*، ۱۰(۳۹)، ۱۱۵-۱۳۵.

معبودی، حمیدرضا؛ رضایی، فرزین و کردستانی، غلامرضا. (۱۴۰۰). تاثیر افشای اجزای گزارشگری پایداری بر ارتباط بکارگیری سطوح مختلف تکنیک های حسابداری مدیریت با ارزش آفرینی. *دو فصلنامه پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی*، ۱۰(۱۹)، ۷-۳۴.

معبودی، حمیدرضا؛ رضایی، فرزین و کردستانی، غلامرضا. (۱۴۰۱). تاثیر گزارشگری پایداری بر ارتباط بین کیفیت حسابرسی و سایر سازوکارهای حاکمیت شرکتی با تکنیک های حسابداری مدیریت. فصلنامه دانش حسابرسی، ۲۲(۸۸)، ۲۱۹-۲۵۴.

معصومی، سید رسول؛ صالح نژاد، سید حسن و ذبیحی زرین کلایی، علی. (۱۳۹۷). شناسایی متغیرهای موثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه دانش حسابرسی، ۱۸(۷۰)، ۱۹۵-۲۲۱.

معصومی، سید سجاده؛ فغانی ماکرانی، خسرو و ذبیحی زرین کلایی، علی. (۱۳۹۹). اثر تعدیل گری استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه میزان گزارشگری پایداری و نوآوری شرکت ها. فصلنامه دانش حسابرسی، ۲۰(۷۹)، ۲۹۵-۳۱۵.

ملکیان، اسفندیار؛ فخاری، حسین و جفائی رهنی، منیر. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی های هیئت مدیره شرکت بر میزان گزارشگری زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی. فصلنامه دانش حسابداری، ۱۰(۲)، ۷۷-۱۱۲.

موسوی، میرجعفر و حاجیها، زهره. (۱۳۹۷). ادراک حسابرسان داخلی از نقش آنان در مشاوره و اطمینان بخشی درباره محیط زیست، امور اجتماعی و راهبری. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۷(۲۵)، ۱۵۳-۱۶۲.

نمازی، محمد و خرم ماسوله، زهرا. (۱۴۰۱). تأثیر نوآوری سبز و نقش میانجی حسابداری مدیریت زیست محیطی بر عملکرد مالی، زیست محیطی و اقتصادی. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۹(۷۴)، ۴۰-۱.

ودیعی، محمد حسین؛ خلیلیان موحد، علی؛ هزارخانی، سید اسماعیل و توسلی فدیهه، فاطمه. (۱۳۹۲). بررسی آخرین تحول های گزارشگری مالی یکپارچه، یازدهمین همایش ملی حسابداری ایران، مشهد دانشگاه فردوسی مشهد.

وقفی، سید حسام؛ کامران راد، صدیقه؛ نظری، طاهره و حلاج نیا، الهه. (۱۳۹۸). تحلیل محتوای مقالات دو فصلنامه حسابداری دولتی از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۸. دوفصلنامه علمی حسابداری دولتی، ۱۷(۱)، ۹۷-۱۱۶.

هاشمی، سید عباس؛ قاسمی، محمدرضا و رفیعی شهرکی، احمدرضا. (۱۳۹۸). تأثیر عملکرد پایداری شرکت بر مازاد بازده سهام و سودآوری. فصلنامه حسابداری و منافع اجتماعی، ۹(۲)، ۱۱۹-۱۳۸.

بیلویی خمسلویی، مالک؛ ایزدی نیا، ناصر و عرب صالحی، مهدی. (۱۳۹۷). تأثیر میزان شاخص های پایداری افشاء شده بر کیفیت سود. فصلنامه دانش حسابداری، ۹(۱)، ۷-۳۴.

Refernces

- Abbasi Astamal, M; & Zeynali, M. (2021). Designing a Structural-interpretive Model of Information Disclosure Factors related to Sustainable Development Accounting. *Iranian Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 2(10), 21-38.
- Abbasi Astamal, M; Zeinali, M; Baradaran Hassanzadeh, R; & Badavar Nahandi, Y. (2021). Fuzzy Gap Analysis of Sustainable Development Accounting Disclosure Factors with Mixed Approach in Iran. *Governmental accounting*, 8(1), 29-52. (In Persian)
- Abbasi Astamal, M; Zeinali, M; Baradaran Hassanzadeh, R; & Badavar Nahandi, Y. (2021). *Advances in Mathematical Finance and Applications*, 6(4), 851-868.
- Abdi, M; Kordestani, Gh; & Rezazade, J. (2019). Designing of Corporates' Coherent Sustainability Reporting Model, *Financial accounting research*, 11(4), 23-44. (In Persian)
- Abdi, M; Kordestani, Gh; & Rezazade, J. (2020). Sustainability Reporting: Ratings of Drivers and Indicators. *Journal of Empirical Research in Accounting*, 10(2), 71-114. (In Persian)
- Abdi, M; Homayoun, S; & Kazemi Oloum, M. (2020). Investigating the Effect of Audit Committee Characteristics on Sustainability Reporting Level. *Bi-Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 5(9). 335-369. (In Persian)
- Abdollahzadeh, H; & Amin, V. (2020). The Effect of Planned Behavior Theory, Ethical Commitment, and Perceived Risk on Corporate Sustainability Accounting and Reporting, *Bi-Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 5(9), 269-299. (In Persian)
- Ahmadi, Sh; Rahmani, A; Hosseini, A; & Homayoun, S. (2023). A Framework for Identifying Material sustainability Criteria in the Exchange Industry Using Fuzzy AHP Method. *Financial accounting research*, 14(52), 27-62. (In Persian)
- Ahmadzade, Maranjory, M; Alikhani, R; & Taghipouryan, Y. (2023). Providing a Sustainability Reporting Framework based on Balancing Stakeholder Expectations and Company Capacity. *The Financial Accounting and Auditing Researches*, 14(56), 161-190. . (In Persian)
- Akhtarshenas, D; Khodamipour, H; & Poor Heidari, O. (2020). Designing of non-financial effective factors pattern on corporate sustainability: based on a thematic analysis method. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 9(34), 185-205. (In Persian)
- Akhtarshenas, D; Khodamipour, A; & pourheidari, O. (2020). Developing of Effective Factors Model on Corporate Sustainability in Iran. *Empirical studies in financial accounting*, 17(65), 175-201. (In Persian)

- Akhtarshenas, D; Khodamipour, A; & pourheidari, O. (2021). Development and evaluation of model of implementation barriers, disclosure and standardization of corporate sustainability in Iran. *Bi-Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 6(11), 217-249. (In Persian)
- Ameri, H. (2019). Investigating the Impact of the Board of Directors on Disclosure of Corporate Sustainability Report. *Journal of Accounting and Social Interests*, 9(3), 185-202. (In Persian)
- Amin, V; & Salehnezhad, H. (2020). The Impact of Corporate Sustainability Performance on Economic Value Added Over the Corporate Life Cycle. *Financial Accounting Knowledge*, 7(2), 1-30. (In Persian)
- Amin, V; Faghani Makrani, Kh; & zabihi, A. (2018). The Study of the Relationship Between Government Firms, Dimensions of Corporate Sustainability Performance and Firm Value. *Governmental accounting*, 4(2), 75-92. (In Persian)
- Amirbeyki Langroudi, H; kordestani, Gh; & Rezaei, F. (2020). An integrated model of sustainable development management accounting. *Management Accounting Journal*, 13(44), 1-21. (In Persian)
- Amirbeyki Langroudi, H; kordestani, Gh; & Rezaei, F. (2020). Assessment of Management Accounting Model for Sustainable Development. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 9(33), 239-259. (In Persian)
- Asgari Rashtiani, H; Mohammadi Nodeh, F; Kheradyar, S; & Rezaei, F. (2020). The Role of Social Impact Risk Management on the Relationship between Sustainable Performance and Investment Performance. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 9(34), 89-105. (In Persian)
- Asgari Rashtiani, H; Mohammadi Nodeh, F; Kheradyar, S; & Rezaei, F. (2020). The Role of Social Interest Rate Risk Management in the Relationship between Sustainability Performance and Investment Efficiency. *Advances in Mathematical Finance and Applications*, 5(4), 549-568.
- Babaei, F; Rahmani, A; Homayoun, S; & Amin, V. (2021). The Relationship between Corporate Sustainability Performance and Firm Value: Emphasizing the Role of Disclosure Score and Firm Size. *Journal of Accounting Knowledge*, 12(3), 1-27. (In Persian)
- Bargbid, A; Jafari, A; & Salehnezhad, H. (2021). Providing Three-Dimensional Composite Model (Financial, Economic, Sustainability) in predicting Companies' Financial Distress. *The Financial Accounting and Auditing Researches*, 13(51), 105-132. (In Persian)
- Behbahaninia, P; & Golbidi, M. (2020). CEO Power and Sustainability Reporting in Iran: Effect of Life Cycle and International Relations. *Iranian Journal of Finance*, 4(3), 103-121.
- Boiral, O; Heras-Saizarbitoria, I; Brotherton, M.C; Bernard, J. (2019). Ethical issues in the assurance of sustainability reports: perspectives from assurance providers. *J. Bus. Ethics* 159 (4), 1111–1125. <https://doi.org/10.1007/s10551-018-3840-3>.
- Bonabi ghadim, R; Vaez, A; & Ensani, R. (2023). The Effect of Intellectual Capital on Sustainability Performance Reporting and Business Strategy. *Financial accounting research*, 14(2), 63-90. (In Persian)

- Chenari Bouket, H; & Banimahd, B. (2019), Corporate Sustainability: Theoretical and Integrated Strategic Imperative and Pragmatic Approach. *Management Accounting Journal*, 12(42), 103-125. (In Persian)
- Daliri, J; Rezaei, F; & Mohammadi nodeh, F. (2020). Investigating the Effectiveness of Managers' Optimism on Socioeconomic Components and Sustainable Performance Reporting (social responsibility). *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 9(35), 21-34. (In Persian)
- Daliri, J; Rezaei, F; & Mohammadi nodeh, F. (2021). Investigating the Impact of Managers' Lack Of Foresight on Socioeconomic Components of Sustainability Performance Report. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 9(36), 19-40. (In Persian)
- Disclosure Quality and Risk-Taking: Moderating Effect of Corporate Governance, Sustainability Accounting, *Management and Policy Journal*, 24(1), 20-39.
- Ebadi, S; Abdi, R; Rezaei, N; & Pakmaram, A. (2021). Company sustainability model based on financial efficiency model by P-VAR model. *Financial Engineering & Portfolio Management*, 12(48), 411-431. (In Persian)
- Ebadi, S; Abdi, R; Rezaei, N; & Pakmaram, A. (2022). Firm efficiency model based on financial efficiency: DEMATEL-FANP combination technique. *Journal of Accounting and Social Interests*, 12(3), 135-156. (In Persian)
- Esmailzadeh, H; Ghodrati, H; Jabbari, H; & Arabzadeh, M. (2022). The model for measuring the Quality of Sustainability Reporting and Determinants: Application Analytic Network Process Fuzzy DEMATEL-Based Technique. *Iranian Journal of Finance*, 6(2), 28-69.
- Faizi, M; Pour Aghajan Sarhamami, A & Nesl Mousavi, H. (2020). The effect of voluntary disclosure of non-financial information and sustainability performance on improving audit quality. *Journal of Audit Science*, 19(77), 190-220. (In Persian)
- Faizi, M; Pour Aghajan Sarhamami, A & Nesl Mousavi, H. (2021). The Role of Corporate Power in Voluntary Disclosure of Non-Financial Information and Sustainability Performance. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 10(40), 39-57. (In Persian)
- Fakhari, H; Malekian, E; & Jafaei Rahni, M. (2018). Explaining and Ranking of the components and indicators of environmental, social and corporate governance reporting by Analytic Hierarchy Process in the companies listed in Stock Exchange. *Bi-Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 2(4), 153-187. (In Persian)
- Ghaderi, F; Pakmaram, A; Galibafe Asl, H; & Bahri Sales, J. (2021). Developing the Concept of Corporate Sustainability Accounting Structures and Corporate Financial Health in the ICM. *Management Accounting*, 14(48), 87-102. (In Persian)
- Ghahremani, M; Ehteshamrasi, R; & Abedi, S. (2022). Interaction of Social Parameters and Environmental Factors in Economic Profitability and Value Creation: the Mediating Role of Financial Ratios and Company Sustainability Factors. *Financial Accounting Knowledge*, 9(3). 179-205. (In Persian)
- Gunawan, j; Permatasari, P; & Fauzi, H. (2022). The evolution of sustainability reporting practices in Indonesia. *Journal of Cleaner Production*, 358, 850-885.

- Hashemi, A; Ghasemi, M; & rafiee shahraki, A. (2019). Effect of Corporate Sustainability on Excess Stock Returns and Profitability. *Journal of Accounting and Social Interests*, 9(2), 119-138. (In Persian)
- Hassas Yeganeh, Y; Barzegar, Gh. (2015). A Model for Social Responsibility Disclosure and Lasting of Companies and Its Current Situation on Those Listed In Tehran Stock Exchange. *Journal of Securities Exchange*, 8(29), 91-110. (In Persian)
- Hassas Yeganeh, Y; Babajani, J; Taghavifard, M.T; & Arianpoor, A. (2018). Business Sustainability Performance Model in Iran. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 7(27), 181-204. (In Persian)
- Hasselback, J, R; Reinstein, A. & Abdolmhamadi. M. (2012). Benchmarking the Research Productivity of Accounting Doctorates. *Accounting Education*, (4)27, 943-978.
- Heidari, R; Khajavi, Sh; Tehrani, R; & Boghosian, A. (2019). The theory of planned behavior and managers' sustainability reporting model. *Journal of Financial Accounting*, 11(42), 24-51. (In Persian)
- Hemmati, M; Fazeli, N; & Saedodin, S. (2019). Social Value Added; A New Model for Developing Sustainability Accounting. *Iranian Journal of Finance*, 3(2), 105-128.
- Hoseinimasoom, M; Garkaz, M; Saedi, P; & Matoufi, A. (2020). Performance of Managers in Facing Earnings Thresholds: Evidence from the Role of Sustainability Reporting. *Quarterly financial accounting journal*, 8(2), 141-168. (In Persian)
- Hsiao, P.K; Villiers, C; Horner, C; & Oosthuizen, H. (2022). A review and synthesis of contemporary sustainability accounting research and the development of a research Agenda. *Accounting & Finance*, 62(4), 4453-4483.
- Jafarijam, H; Aliasgari, F; & Zarei, H. (2019). Financial Performance and Corporate Value: The Role of Sustainability Information Disclosure. *Financial Accounting Knowledge*, 6(3), 215-242. (In Persian)
- Kanbaty, M; Hellmann, A; & He, L. (2020). Infographics in corporate sustainability reports: Providing useful information or used for impression management?. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 26, <https://doi.org/10.1016/j.jbef.2020.100309>
- Karimi, Sh; Pakmaram, A; Bahri Sales, J; & Jabarzadeh Kangarloi, S. (2023). Developing the Concept of Sustainability Accounting Based on the Tacit Knowledge of Managers in Iran. *International Journal of Finance and Managerial Accounting*, 8(28), 159-172.
- Kashanipour, M; Fathi, M; Faraji, O; & Rahmani, M. (2021). Sustainability Reporting Future Study Using Scenario Planning Approach, *Bi-Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 5(10), 69-101. (In Persian)
- Kazempour, M; Kashanipour, M; Yazdifar, H; & Hamidizadeh. A. (2020). A framework for Corporate Social Responsibility Disclosure Rating. *Financial accounting research*, 12(1), 103-124. (In Persian)

- Khaki, M; Hamidiyan, M; Khosravipoor, N; & Saraf, M. (2022). Developing a Sustainable Reporting Function Based on the Anomie of Social Pressures. *Financial Knowledge of Securities Analysis*, 15(53), 33-49. (In Persian)
- Khalifeh Soltani, A; & Alishahi Bejestani, M. (2022). Relationship between Corporate Sustainability Disclosure and Risk. *Accounting and Auditing Studies*, 11(42), 5-20. (In Persian)
- Khozein, A; Talebnia, Gh; Garkaz, M; & Banimahd, B. (2018). Effect of Ownership Structure on the Development of the Sustainable Reporting. *Management Accounting*, 11(36), 1-13. (In Persian)
- Maboodi, H; Rezaei, F; & Kordestani, Gh. (2021). The Effect of Disclosure of Sustainability Reporting Components on the Relationship between Applying Different Levels of Management Accounting Techniques to Value Creation. *Quarterly financial accounting journal*, 10(2), 7-34. (In Persian)
- Maboodi, H; Rezaei, F; & Kordestani, Gh. (2022). The Effect of Sustainability Reporting on the Relationship between Audit Quality and Other corporate governance mechanisms with Management Accounting Techniques. *Journal of Audit Science*, 22(88), 219-254. (In Persian)
- Mahmoudkhani, M; Rahmani, A. Homayoun, S; & Niakan, L. (2021). Identify the components of sustainability reporting in the insurance industry. *Bi-Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 6(11), 187-216. (In Persian)
- Mahmoudkhani, M; Rahmani, A. Homayoun, S; & Niakan, L. (2023). The state of disclosure of environmental, social, and governance dimensions in the insurance industry of Iran. *Journal of Accounting and Social Interests*, 12(4), 1-32. (In Persian).
- Majhi, S; Jal, Ch. & Maharana, B. (2016). Content analysis of Journal articles on Wiki in Science Direct Database. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*, 1 – 15.
- Malekian, E; Fakhari, H; & Jafaei Rahni, M. (2019). Impact of Board of Directors' Characteristics on Environmental, Social, and Corporate Governance Reporting. *Journal of Accounting Knowledge*, 10(2), 77-112. (In Persian)
- Maroun, W; (2020). A conceptual model for understanding corporate social responsibility assurance practice. *J. Bus. Ethics*, 161 (1), 187–209. <https://doi.org/10.1007/s10551-018-3909-z>.
- Mashayekhi, B; Haghi, A; & Zare, Sh. (2021). Corporate Sustainability Reporting in the Petrochemical Industry: A Case Study of Morvarid Petrochemical Company. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 10(39), 115-135. (In Persian)
- Masoumi, S; Faghani, Kh; & Zabihi, A. (2020). Moderating effect of Audit Committee Independence on the Relationship between Sustainability Reporting and Corporate Innovation. *Journal of Audit Science*, 20(79), 295-315. (In Persian)
- Masoumi, S; Salehnejad, H; & Zabihi, A. (2018). Identification of variables affecting the amount of sustainability reporting of companies admitted to the Tehran Stock Exchange. *Journal of Audit Science*, 18(70), 195-221. (In Persian)

- Minguel, G.G.E; (2017). The Evolution of Sustainability Reporting - A Case Study of the Airlines Sector.
- Moosavi, M.J; & Hajiha, Z. (2018). Internal Auditors' Perceptions of their Role in Environmental, Social and Governance Assurance and Consulting. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 7(25), 153-162. (In Persian)
- Namazi, M; & Khorramdel Masouleh, Z. (2022). The Effect of Green Innovation and Environmental Management Accounting on Financial, Environmental and Economic Performance of the Company. *Empirical studies in financial accounting*, 19(74), 1-40. (In Persian)
- Poorkhani zakelehbri, M; & Jahanshad, A. (2021). Provide a Model for Exposing Corporate Sustainability and Evaluating Factors Related to Its Organizing Legitimacy Theory. *The Financial Accounting and Auditing Researches*, 13(49), 177-204. (In Persian)
- Pourgholami Dafchahi, Gh; Samadi Largani, M; Alikhani, R; & Pourali, M. (2022). The effect of voluntary disclosure of historical and forward-looking non-financial information on sustainability performance. *Investment Knowledge*, 11(44), 143-173. (In Persian)
- Rahimian, N; & Kazempour, M. (2019). Corporate social responsibility: Concepts, Dimensions, Theories and Review of models. *Journal of Accounting and Social Interests*, 8(4), 143-165. (In Persian)
- Rahmani, A; & Mahmoudkhani, M. (2022). The necessity of preparing and assuring sustainability reports: The views of insurance industry experts and auditors. *Professional Auditing Research*, 2(5), 128-156. (In Persian)
- Rasfijani, S; & Dehghan, A. (2021). Impact of Corporate Governance on Financial Performance according to the Mediating Role of Firm Sustainability (case study: Private Banks of Iran). *Financial Engineering & Portfolio Management*, 12(47), 188-209. (In Persian)
- Rezaei Pitenoiei, Y; & Safari Gerayli, M. (2019). Business Group Affiliation and Corporate Sustainability Reporting. *Journal of Accounting Knowledge*, 10(3), 169-197. (In Persian)
- Rezayat, Gh. (2015). Content analysis and citation of articles published in the research quarterly in Islamic education and training issues. *Quarterly journal of research in Islamic education and training issues*, 23(26), 105-138. (In Persian)
- Sadeghi, S; & Banitalebi Dehkordi, B. (2022). Presenting a Sustainability Accounting Model from the Perspective of Positive and Normative Theories, *Management Accounting*, 15(53), 1-18. (In Persian)
- Sajadi, H; & Bonabi Ghadim, R. (2015). Sustainable Performance Management Systems and Indicators. *Journal of Accounting and Social Interests*, 4(4), 69-82. (In Persian)
- Sepasi, S; & Talebian Darzi, F. (2022). A Meta Analysis on Corporate Social Responsibility on Accounting and Auditing Researches: Content analysis method. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 11(44), 329-345. (In Persian)

- Setayesh, M.H; & Mehtari, Z. (2018). A Framework for General Theoretical Foundations of Integrated Reporting in Iran. *Financial accounting research*, 10(2), 85-106. (In Persian)
- Shojaei, P; Sadeghzadeh Maharluie, M; & Ramezani, H. (2017). Management Accounting Change and Sustainability: A Conceptual Framework with Institutional Approach. *Knowledge of Management Accounting & Auditing*, 6(23), 47-62. (In Persian)
- Tahriri, A; & Afsay, A. (2021). The Impact of Environmental, Social and Governance Disclosure on Auditor Effort and Audit Quality. *Journal of Accounting Knowledge*, 12(3), 69-88. (In Persian)
- Talebnia, Gh; Saremi Nia, M; & Jafarpoor, H. (2021). An Overview of Environmental Accounting, *Accounting and Auditing Studies*, 10(39), 35-54. (In Persian)
- Vadiie, M.H; Khalilian Mohed, A; Hazarkhani, E; & Tavasoli Fadiheh, F. (2012). Examining the latest developments in integrated financial reporting. *11th Iranian National Accounting Conference*, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad. (In Persian)
- Vaghfi, H; Kamranrad, S; Nazari, T; & Halajnia, E. (2021). Content Analysis of Governmental Accounting Articles from the Beginning to the End of 2020. *Governmental accounting*, 7(1), 97-112. (In Persian)
- Vourvachis, P. & Woodward, T. (2015). Content analysis in social and environmental reporting research: trends and challenges. *Journal of Applied Accounting Research*, 16(2), 166-195.
- Yaballuei Khamesluei, M; Izadina, N; & Arabsalehi, M. (2018). Effects of Disclosure of the Extent of Sustainability Indicators on Earnings Quality. *Journal of Accounting Knowledge*, 9(1), 7-34. (In Persian)
- Ye, N; Kueh, T. B; Hou, L; Lin, Y & Yu, H. (2020). a bibliometric analysis of corporate social responsibility in sustainable development: *Journal of Cleaner Production*. 272(1), 122679.
- Zia, F; Vakili Fard, H; & Saraf. F. (2020). The Effect of Sustainability Reporting on Reducing Information Asymmetry of Companies Listed in Tehran Stock Exchange. *Management Accounting*, 13(46), 121-135. (In Persian)
- Zia, F; Vakili Fard, H; & Saraf. F. (2021). Providing a model of relationship between factors affecting the level of disclosure of environmental, social and economic information of companies and information asymmetry based on positive accounting theories with the industry impact approach. *Accounting Advances*, 13(1), 225-260. (In Persian).

COPYRIGHTS

This is an open access article under the CC-BY 4.0 license.